І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ВЕРЕСНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1967 No. 161. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 5-го вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

„МИ В АМЕРИЦІ БІЛЬШЕ БАЖАЄМО миру у світі, як чогонебудь іншого" — сказав президент Джансон журналістам. Тому Президент не боїться того, що республіканські політики хочуть найменувати такого свого кандидата на президента в 1968-му році, який буде старатися заключити мир у В'єтнамі. На думку Президента Конгрес не повинен зменшувати суму, яку Уряд визначив на допомогу закордонним державам. „Ми відтинаємо увесь той товщ, який без шкоди для нашої оборони можна відрізати, і тому ані Палата Репрезентантів ані Сенат не повинні зменшувати того, що Уряд запроєктував" — твердить Президент.

В ПУБЛІЧНИХ ШКОЛАХ ЦЬОГО РОКУ бракує 171,300 вчителів. Всіх учнів в початкових і середніх (гай скул) школах записалося рекордово високе число — 50.7 мільйона. Тільки єдиний стейт Арізона звітував Крайовому Виховному Товариству, що має подостатком учителів. Двадцять стейтів цього року мають більший клопіт із учителями, як минулого року, коли недоставало 169,300 учительських сил. В численних шкільних районах навчатимуть вчителі без повних кваліфікацій. Велика недостача вчителів математики й фізики. Немає шкільних бібліотекарів. Бракує учительських сил в сільських районах і в малих містечках.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН В ЗАЯВІ перед Днем Праці стверджує великий поступ в цій країні, і про це повинні знати всі американські родини. Десять років тому тільки 24 відсотки американських родин мали прибутки більші від 7,000 дол., а тепер таких родин є 54 відсотки. В 1959 році 22 відсотки американських родин жили у вбогості, а минулого року цей відсоток зменшився до 15 відсотків. Президент пише в своїй заяві: „Ми маємо так багато, і тому мусимо більше активно працювати в тому напрямку, щоб всі мали однакову можливість жити, бо ми знаємо, що перемога в користь убогих між нами — це перемога для всіх нас".

ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖ РОМНІ кандидуватиме у правиборах в стейті Небраска. Там в місті Лінкольні відбувся Стейтовий Ярмарок, на якому роздали 30,000 штук літератури про мишиґенського республіканського губернатора. Губернатор Небраски Норберт Т. Таймен виявив, що він приватно розмовляв з губернатором Ромні і довідався, що мишиґенський губернатор плянує не залишити правиборів у Небрасці, які відбудуться 14-го травня. В цих правиборах братимуть участь інші республіканські претенденти на кандидатуру на президента: колишній віце-президент Ричард М. Ніксон і каліфорнійський губернатор Доналд Ріґен.

У СВІТІ

СССР ВИДАЛИВ ПЕРШОГО СЕКРЕТАРЯ АМБАСАДИ ЗДА Ричарда Чепмена і сільсько - господарського атташе Брайса Мікера за „поведення, незгідне з їх становищами". Державний Департамент заперечив, наче б вони в будь-чому провинились. Дійсною причиною видалення їх була пімста Москви за виявлення шпигунської роботи 2-ох совєтських „дипломатів" в ЗДА.

У МОСКВІ ЗАСУДЖЕНО на 3 роки в'язниці 25-річного письменника Владиміра Буковського за зорганізування публічної демонстрації проти судження письменників Синявського і Даніела. Евґеґія Кущева і Вадима Дельона засуджено, як співвинуватих у тому самому „злочині", по році в'язниці з тимчасовим припиненням кари.

ІЗРАЇЛЬ ВІДКИНУВ КОМПРОМІСОВИЙ ПРОЄКТ Тіта щодо спору з арабами. Абба Ебан, міністер закордонних справ, здискваліфікував Тіта, як посередника: Юґославія зірвала була дипломатичні взаємини з Ізраїлем і в ОН солідаризувалась з арабами. Тіто пред'явив свій плян тільки арабським країнам та вислав своїх дипломатів до кількох західніх столиць, стараючись за підтримку для нього, але не порозумівався з Ізраїлем.

ТЕРОР КОМУНІСТІВ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ОСЯГНУВ від 1 січня ц. р. 2.277 убитих цивільних осіб, 4.196 ранених і 3.081 схоплених. В одному серпні ц. р. комуністичні терористи вбили 549 цивільних осіб. В серпні минулого року вони вбили 112 цивільних осіб.

ІЛЛЯ' ЕРЕНБУРҐ, ВИДАТНИЙ МОСКОВСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК І ПРОПАҐАНДИСТ, ПОМЕР у Москві 1 вересня ц. р. внаслідку серцевої недуги. Він народився в Києві 27 січня 1891 р., як син директора бровару був змосковщеним жидом. Не погоджуючись спершу з усіма проявами большевизму — виїхав у 1921 р. на еміґрацію. Франція спершу не дозволила йому на в'їзд, щойно від 1924 поселився у Парижі. Вернувся до СССР за другої світової війни, був якийсь час офіційним шефом совєтської пропаґанди. Мав 2 літературні нагороди Сталіна, мирову нагороду Леніна, був двократним „ленінським орденоносцем", його твори вийшли у СССР разом на 10 мільйонів накладу.

САВДІ АРАБІЯ ПРОГОЛОСИЛА відновлення експорту своєї нафти до всіх без вийнятку її відборців, ото ж також до ЗДА й Британії. За її прикладом пішов Кувайт, але Альжир і Ірак, мабуть, будуть ще продовжувати бойкот. Внаслідку закриття Суезького каналу треба всім всеодно везти нафту довкола Африки.

ІЛЬЗЕ КОХ, „ВАМПІР БУХЕНВАЛЬДУ", ПОВІСИЛАСЬ у своїй в'язничній келії в Айхаху в Баварії на 60 році життя. Її засудили на досмертну в'язницю за безліч злочинів, садизм і вийняткову жорстокість, що їх доконала і проявила, коли її чоловік Карль Кох був командантом Бухенвальду. У тому таборі вбито 51.572-ох в'язнів. Ільзе Кох особливо казала вбивати татуованих в'язнів і з їхньої шкіри казала шити собі торбинки й рукавички.

КОМІСІЯ ОН ЩОДО КОЛОНІЯЛІЗМУ ЗАЯВИЛАСЬ проти рішення Британії перевести 10 вересня ц. р. плебісцит в Ґібральтарі, щоб його мешканці заявились за дальшою владою Британії, чи приєднанням до Еспанії. Це рішення Комісії ОН є дипломатичною перемогою Еспанії, яка наполягає на зворот Ґібральтару, що його Британія має у своєму посіданні протягом останніх 263 років. Комісія ОН поручила Британії й Еспанії безпосередньо вирішити той спір.

75-ЛІТНІЙ ПАСТОР МАРТІН НІМЕЛЛЕР, ЛІДЕР НІМЕЦЬКИХ ПАЦИФІСТІВ, ДІСТАВ від Москви Ленінську „нагороду миру" та зараз же заявив, що з 28.000 дол., прив'язаних до тієї нагороди, дарує 11.000 для Червоного Хреста у Північному В'єтнамі. Німеллер був з початком цього року в Північному В'єтнамі і дві години розмовляв з Го Чі Мінгом, а тепер уже сьомий раз перебуває в Совєтському Союзі.

Президент заперечив поголоски про замір резиґнації МекНамари

Вашинґтон. — Президент Джансон рішуче заперечив, наче б секретар оборони Роберт МекНамара заповів йому. Президент зробив це у падку збільшеного бомбардування Північного В'єтнаму. Президент зробив це у відповіді на запит журналістів під час своєї пресової конференції у п'ятницю минулого тижня, 1 вересня ц. р. Президент знову твердив, що у питанні воєнної тактики супроти Північного В'єтнаму „нема сварок, нема антаґонізмів" і „нема глибоких поділів". Він закинув „занадто ревній" пресі, що вона роздула різницю поглядів щодо потреби бомбардування різних цілей у Північному В'єтнамі до розмірів, які не відповідають дійсності. Президент признав, що в цій справі існують різниці думок, але звернув увагу, що нема двох осіб, які в будь-якій складній проблемі мали на 100% ідентичні погляди. Президент ствердив, що з-посеред 350-ох головних і найважливіших військових цілей у Північному В'єтнамі — існує повна згода щодо конечности бомбардування 300--ох цілей, а тільки щодо решти 50-ох, положених головно в обширах Гайфонґу, Ганою і здемілітаризованої зони нема ще згоди його Президента, на бомбардування їх.

Правдоподібний страйк автомобільних робітників у фабриках Форда

Дітройт. — Представники Фордової Моторової Компанії і Спілки автомобільних робітників заявили в понеділок 4-го вересня, що страйк почнеться вночі з середи на четвер, коли до того часу не прийде до заключення нового договору про працю. Волтер П. Рутер заявив, що він не відкладе реченця страйку навіть тоді, коли президент Джансон буде про це просити. Робітники вимагають збільшених платень і більших пенсій. Голова Спілки Об'єднані Автомобільні Робітники Волтер П. Рутер ще в неділю 3-го вересня заявив, що страйк неминучий, коли Фордова Моторова Компанія не змінить своєї поведінки під час переговорів: „Буде страйк, і працедавець його собі бажав!", — казав Рутер, який домагається, щоб Фордова Компанія виявила, на скільки збільшилася продуктивність праці робітників. На основі цих чисел можна буде встановити, яку підвишку може фірма дати своїм робітникам при підписуванні нового контракту про працю. Рутер твердить, що продуктивність збільшилася принаймні на 6 відсотків, і тому він домагається збільшення заробітних платень на такий самий відсоток. Коли цей відсоток перенести на гроші, то вийде, що треба б збільшити платні на 90 центів за годину праці. Впродовж трьох років Фордова Компанія пропонує збільшення на 4 відсотки, що замінене на центи становить 55 до 60 центів за годину впродовж найближчих трьох років. Рутер конче вимагає даних про продукцію і чисті прибутки працедавця, бо тільки на цих фактах можна домагатися справедливої підвишки заробітної платні.

ПОМЕР Д-Р ВОЛОДИМИР ВРЕЦЬОНА

В понеділок 4 вересня ц. р. у вечірніх годинах помер у Бейшорі, Лонґ Айленд, Н. И., на 60-му році життя, відомий лікар, д-р Володимир Врецьона. Час і місце Панахиди й похорону — у пізнішому посмертному оголошенні.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ВІДБУЛИСЯ ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Сайґон. — Перші у Південному В'єтнамі загальні вибори на президента й віцепрезидента відбулися в минулу неділю 3 вересня ц. р. всупереч терористичній кампанії комуністів, які хотіли відстрашити виборців від голосування. З-посеред 17 мільйонів населення — 5.853.384 особи були зареєстровані до виборів. Із них участь в голосуванні взяли більше як 83% управнених. На 8.824 виборчі домівки тільки у трьох домівках не відбулися вибори внаслідку комуністичного терору, який в тому одному дні коштував життя 26 цивільним особам. Дотеперішній голова держави генерал Нґуєн Ван Тіє дістав 1,638,902 голоси адвокат Труонґ Дінь Дзу дістав 800.285 голосів, Фан Хак Суу 502.732, а голова конституційної асамблеї Тран Ван Гуонґ 464.-638. Загалом кандидатами були названий генерал і 10 цивільних діячів. Нґуєн Ван Тіє дістав найбільшу кількість голосів, але ту свою перемогу завдячує розбиттю голосів, відданих на його цивільних суперників. Осягнувши тільки 35% всіх голосів, новообраний президент матиме проти себе сильну опозицію, однак його головним атутом — за найпершими коментарями — буде факт, що ті вибори переведено чесно. Такий загальний погляд 22-ох американських обсерваторів недільних виборів у Південному В'єтнамі. На віцепрезидента обрано теперішнього прем'єра Нґуєна Као Кі. Нема ще даних щодо вибору 60-ох сенаторів. На тих 60 мандатів було 480 кандидатів. — З-посеред 10-цивільних кандидатів, які програли вибори, сім зголосили скарги до конституанти, закидаючи урядові різні неправильності. Однак речник Державного Департаменту Карль Барч проголосив заяву, що була одобрена президентом Джансоном і державним секретарем Діном Раском, що недільні вибори у В'єтнамі становлять „замітний крок вперед", що ті вибори пройшли „гладко і правильно" та що вони становлять ще один доказ, що південно-в'єтнамський нарід гідний американської підтримки.

300 чеських інтелектуалів проголосили протест проти переслідування збоку режиму

Лондон. — У недільному „Таймс-і оф Лондон" з 3 вересня ц.р. оприлюднено повний текст „маніфесту протесту" 300 найвидатніших чеських інтелектуалів проти переслідувань, що їх комуністичний режим в ЧСР стосує супроти всіх діячів чеської культури, які не хочуть слухати диктату чеських комуністичних бюрократів. Чеські інтелектуали закидають комуністичній партії „погоню за чарівницями фашистського характеру" проти „цілої чехословацької письменницької спільноти". Той маніфест підписали 183 письменники, 69 артистів, 21 акторів фільму й телевізії, 56 науковців і публіцистів та інші інтелектуали. Автори того акту оскарження проти партійного терору звертаються за іменем до цілого ряду західніх лівих письменників, які „віддаються небезпечним ілюзіям щодо демократії і свободи в соціялістичних країнах, протестують проти американських масакр у В'єтнамі, проти фашизму в Еспанії, мілітаризму в Греції і проти расизму в ЗДА, а переочують те, що діється там, куди звернені ваші надії".

В ЕЛЕНВІЛЛІ ВІДБУВСЯ БАГАТОЛЮДНИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

Еленвілл, Н. И. (М. П.) — В днях 2, 3, і 4-го вересня 1967 тут на оселі СУМА відбуто 16-ий з черги Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг для Осередків і Відділів Спілки Української Молоді Америки (СУМА) Північно - Східніх стейтів. Цим Здвигом Спілка Української Молоді Америки відзначила дві важливі річниці, які збігаються в цьому році: 50-річчя Великої Української Національної Революції та 25-річчя створення Української Повстанчої Армії — УПА. Нав'язуючи до цих великих дат і чинів та перманентної визвольної боротьби українського народу за свою самобутність і державність, Здвиг відбуто під кличем: „Живи Україно в думках, серцях і чинах". Здвигом проводила команда в складі: А. Никончук — командант, З. Галькович — заступник, Р. Метанчук — обозний, М. Гаврилюк — писар, М. Почтар — Преса, Р. Глушко — керівник спорту, Д. Вох — кватирмасстер, Е. Курило — мистецький керівник, В. Будзяк — зовнішні зв'язки, М. Кормило — фінанси, О. Дашко — порядок, В. Костик — господарський керівник, К. Василик, М. Шинчиківська, С. Кушнір, О. Гладун, З. Сірий та О. Банадиґа — члени. Юнацькі табори підпорядкувались окремій булаві у складі: Вол. Курило, Ю. Петренко, Іня Гікава, А. Лозинський, Таня Красій, Т. Куций, Б. Гошовський, Ганя Бутрій. В Здвизі взяло участь понад 10 тисяч осіб, а в тому 1.321 організованого юнацтва, дружинників та сеньйорів-сумівців із 26-ох Відділів та Осередків СУМА. Здвиг почато вечірнім апелем юнацтва та юнацькою ватрою для учасників Здвигу в п'ятницю вечером. Відкрито Здвиг в суботу, 2-го вересня, о год. 1.30 дня піднесенням національних прапорів, коротким словом коменданта Здвигу А. Никончука та символічним перемаршем організованих формацій сумівського юнацтва і дружинників перед пам'ятником Героїв Української Національної Революції. В

(Закінчення на ст. 7-ій)

ВІДБУВСЯ 17-ИЙ З'ЇЗД ОДУМ-У В ЗДА

Д-Р ЮРІЙ КРИВОЛАП ОЧОЛИВ Ц.К. ОДУМ-у, А ІНЖ. ВОЛОДИМИР ГРИГОРЕНКО ОЧОЛИВ Г.У. ОДУМ-у В ЗДА

Аккорд, Н. И. — В днях 2 і 3 вересня 1967 р., тут на одумівській оселі „Київ", відбувся 17-ий з'їзд ОДУМ-у під гаслом 50-річчя Української Національної Революції. З'їзд розпочався молитвою, яку провів митроф. ний прот. о. Іван Савчук, духовний опікун оселі „Київ". З'їздом керувала президія в складі: д-р Юрій Криволап — голова, інж. Євген Кольман — заст. голови та Г. Євсевська і А. Ревенко — секретарі. В числі багатьох привітів з'їздові був привіт від віце - президента УНР в екзилі проф Миколи Степаненка, почесного члена та одного з основоположників ОДУМ-у. Доповідь на тему „Українська молодь в сучасному та майбутньому" виголосив ред. Микола Дзябенко. З'їзд прослухав звіти керівних органів ОДУМ-у то голови Головної Виховної Ради, обговорив цілий ряд важливих проблем, пов'язаних з життям молоді, працю ОДУМ-у на внутрішньому та зовнішньому відтинку, виніс резолюції і постанови та обрав нові керівні органи. В склад Центрального Комітету з Америки обрані: д-р Юрій Криволап — голова, 2-ий заст. інж. Павло Лимаренко, референт зовнішніх зв'язків інж. Олексій Шевченко, референт юнацтва — інж. Іван Павленко, секретар — ред. Микола Вірний. До Головної Управи ОДУМ-у в ЗДА увійшли: інж. Володимир Григоренко — голова, члени — С. Лободенко, М. Шульга, П. Сенько, В. Поливко, Л. Ревенко, О. Коновал, О. Пошиваник, В. Ріжко та Є. Кольман. Контрольну Комісію очолив Іван Ємець, а Товариський Суд Зоя Граур. Співом „Ще не вмерла Україна" закінчено 17-ий з'їзд ОДУМ-у в ЗДА.

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУЛИСЯ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ПЕРШОСТІ УСЦАК

ЗВАННЯ ПЕРШУНІВ УСЦАК У ТЕНІСІ ЗДОБУЛИ: ЮРІЙ САВЧАК, ФІЛІС КОРОЛЬ, ВОЛОДИМИР ГУК, ЛЮБОМИР ГНАТІВ, ДЗВІНКА ЛЕНЕЦЬ, РОМАН РАКОЧИЙ І ЗЕНОН МЕЛЬНИК. У ПЛАВАННІ ЗАНОТОВАНО РЯД ДОБРИХ ОСЯГІВ. УССКА ЗДОБУВ ДРУЖИНОВУ ПЕРШІСТЬ І ЧАШУ УНСОЮЗУ.

Союзівка, Кергонксон, Н.И. (вс). — В трьох святкових днях получених з Днем Праці, 2, 3 і 4-го вересня, відбулися на цій відпочинково-виховній оселі УНСоюзу тенісові і плавацькі першості Української Спортової Централі Америки і Канади із 152 учасниками та близько 4,000 глядачів, які в цих днях відвідали Союзівку. Елімінаційні розгри тенісистів почалися вже в суботу ранком на кортах Союзівки і поблизького коледжу. Після обідньої перерви проведено святочне відкриття цих першостей українців Америки і Канади піднесенням прапорів під звуки американського та українського гимнів і промовами голови Карпатського Лещетарського Клюбу з Ню Йорку інж. Ярослава Рубля, керівника тенісових змагань інж. Богдана Рака, заст. гол. предсідника УНСоюзу Марії Душник та голови УСЦАК д-ра Михайла Снігуровича, який в приявності членів Екзекутиви УНС, управителів Союзівки та голови Ради УСЦАК інж. Вол. Кізими відкрив офіційно ці змагання. В імені всіх учасників склали приречення наймолодші минулорічні першуни Володимир Корнієнко та Дзвінка Ленець.

В пополудневих годинах в суботу та в неділю були проведені плавацькі першості УСЦАК, в яких переможцями в поодиноких конкуренціях вийшли: Тома Рачинський — 100 м довільним, Олег Коропей — 100 м грудним, Тома Рачинський — 50 м довільним, Станислава Шіля — 50 м довільним, Дарія Терпак — 50 м довільним в групі юначок; Михайло Терпак — 50 м довільним у групі юнаків, Христя Терпак — 25 м довільним у групі дівчат і Володимир Корнієнко — 25 м довільним у групі хлопців. В ґінцях чоловіків, в конкуренціях 4 x 50 м довільним та 4 x 50 м змінним, перемогли плаваки Українського Студентського Спортового Клюбу Америки з Філядельфуї. В неділю, в половині мистецького вечора з виступами піяніста Іринея Жука та співака Василя Мельничина, відбулась роздача медаль УНСоюзу першунам плавацьких змагань, яку перевели члени Екзекутиви УНСоюзу: заступники гол. предсідника Марія Душник та Володимир Сохан, гол. секретар д-р Ярослав Падох, гол. касир Іван Кокольський і почесний член Екзекутиви Роман Слободян, як теж грамот, які вручали переможцям: голова УСЦАК д-р Михайло Снігурових, інж. Богдан Рак, інж. Тарас Грицай, інж. Роман Гавриляк і інж. Орест Мартинович. Золоті медалі УНСоюзу одержали, крім вичислених вже переможців, теж плаваки конкуренцій хлопців, дівчат та юнаків, які здобули другі місця, а саме Павло Терпак, Олена Паславська і Володимир Корнієнко. Змагуни групи переможних ґінців УССКА Тома Рачинський, Олег Коропей, Василь Фарлій та Федір Троян також одержали медалі УНСоюзу. Проводив цісю церемонію роздачі нагород керівник плавацьких змагань інж. Ярослав Рубель, а коротку подяку організаторам змагань, УНСоюзові та управі Союзівки виголосив голова УСЦАК д-р Михайло Снігурович.

Тенісові першості, які були проведені у взірцевому порядку, закінчилися в понеділок перед полуднем фінальними зустрічами, в яких переможцями і першунами УСЦАК на 1967 рік стали: Юрій Савчак, який в конкуренції чоловків переміг у фіналі Олександра Олинця із рахунком 6:2 і 6:0; серед жінок Філіс Король перемогою у фіналі 6:1 і 6:2 над Люсею Друневич; в групі сеньйорів Володимир Гук, який виграв фінальну зустріч із Борисом Кучинським 6:4 і 6:3; в групі старших юнаків Любомир Гнатів перемогою 6:4 і 6:0 над Ігорем Зубалем; в групі молодших юнаківРоман Ракочий перемогою 6:1 і 6:4 над Андрієм Новицьким; в групі юначок Дзвінка Ленець перемогою 6:4 і 6:4 над Марією Павлічкою; та в групі хлопців 8 до 11 років Зенон Мельник перемогою 6:0 і 6:1 над Олегом Пастушенком.

В понеділок, о год. 2-ій по полудні відбулось святочне вручення чаш і грамот переможцям цих офіційних першостей УСЦАК. Першун чоловіків Юрій Савчак одержав з рук гол. касира УНСоюзу Івана Кокольського чашу УНСоюзу, першун жінок Філіс Король одержала чашу Союзівки з рук її управителя Володимира Кваса, першун сеньйорів Володимир Гук одержав чашу „Свободи" з рук її гол. редактора Антона Драгана, першун групи старших юнаків ЛюбомирГнатів одержав чашу ім. проф. Івана Красника з рук гол. секретаря УНСоюзу д-ра Ярослава Падоха, першун мол. юнаків Роман Ракочий одержав з рук заст. гол. предсідника УНС Марії Душник чашу „Українського Тижневика", першун юначок Дзвінка Ленець одержала чашу „Українського Тижневика" з рук його редактора Зенона Снилика, а першун хлопців Зенон Мельник від того ж редактора також чашу „Українського Тижневика". Одержали теж чаші „Українського Тижневика" Ігор Зубаль за друге місце в групі старших юнаків та Андрій Новицький за друге місце в групі мол. юнаків. Чашу Марії Душник за найкращу спортову поставу одержав Аскольд Мосійчук з рук її фундаторки, заст. гол. предсідника Марії Душник. Ці першуни та учасники, які зайняли дальші місця, одержали теж чаші і грамоти УСЦАК з рук її голови д-ра Михайла Снігуровича та інж. Тараса Грицая.

Після роздачі нагород виголосив коротку промову інж. Богдан Рак, який подякував всім учасникам та співпрацівникам у проводі цих змагань, як теж управі Союзівки та УНСоюзові, заст. гол. предсідника Володимир Сохан склав подяку організаторам і керівникам змагань із рядів Карпатського Лещетарського Клюбу і проводові УСЦАК, а голова УСЦАК д-р Михайло Снігурович офіційно закрив ці успішні першості тенісу та плавання Української Спортової Централі Америки і Канади.

СОЮЗІВКА „ТРІЩАЛА" ВІД МАСИ ГОСТЕЙ, ЗОКРЕМА МОЛОДІ, ПІД ЧАС СВЯТА ПРАЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Три вільні від праці дні з нагоди Свята Праці, прекрасна погода, незрівняні удогіднення, що їх має ця відпочинково - виховна оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах для своїх гостей, традиційні вже в цьому часі змагання за першенства в тенісі й плавачні, оригінальна розваго-во мистецька імпреза в суботу ввечорі й високомистецький концерт в неділю, як і танці після імпрез склались на те, що Союзівка впродовж цих трьох днів майже дослівно — „тріщала" від маси гостей, між якими виразно переважала молодь. Справжній „наїзд" на Союзівку почався вже в пополудневих годинах у п'ятницю, 1-го вересня, і продовжувався в наступних днях. На автомобілях, що зайняли кожне призначене для їх постоя місце, були реєстраційні карточки з багатьох стейтів Америки і провінцій Канади. Не зважаючи на цей великий наплив гостей, управа і працівники Союзівки без будь-якої затримки обслуговували гостей приміщеннями і прохарчуванням. Під час кожного дня гості приглядалися спортовим змаганням, купалися в басейні чи проходжувалися, а вечорами заповнювали до останнього місця концертову залю Веселки й опісля цю саму залю та площу над нею для танців. Гості, які вже не потрапили приміститись у залі, стояли під час імпрез біля її великих вікон.

В суботу, 2-го вересня, відбулася ввечорі ревія „Союзівка сміється" і вона справді сміялася з „капітальних" скечів у виконанні працівників Союзівки та дотепів у фейлетонах наших письменників Івана Керницького-Ікера про „куцу димку", Миколи Понеділка про „синець під оком" та „ілюстрованого Гриця Зозулі" у власній особі неперевершеного Едварда Козака-ЕКА. Тексти ревії приготовили ЕКО, Ікер і Вол. Гентиш, який виконував функцію конферансьє, хореографію, в якій працівнички Союзівки у відповідних костюмах наслідували змагання в теніс і плаванні, приготовила Ірина Залевська, музичне оформлення приготовив Роман Левицький, а сцену оформив ЕКО.

В неділю, 3-го вересня, в тій же залі „Веселки", що „тріщала" від публіки, відбувся концерт піяніста - віртуоза Іринея Жука з Канади та тенора Василя Мельничина, якому акомпаніював на фортепіяні Роман Стецура. Обидвох артистів публіка невмовкаючими оплесками заохочувала до наддатків. У перерві відбулася роздача нагород переможцям у спортових змаганнях, про що мова на іншому місці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Судять чесних

За вістками совєтської преси, цього року в Україні відбулося до десяти судових процесів над людьми ,яких обвинувачувано то в співпраці з фашистами понад 20 років тому, то в приналежності до УПА — на початку цього року розстріляно упівця Олексу Григу з Гуцульщини, то в інших виступах проти „диктатури пролетаріяту". Не маючи змоги розглянути ближче цих справ, висловлюємо заувагу - запитання: а де ж було совєтське „правосуддя" впродовж 20 років?

Ще більше судових процесів відбувається в Україні без пресових повідомлень, без свідків. Офіційно не було в київській пресі повідомлення про засуди багатьох українських літераторів, науковців, мовознавців, у тому числі Михайла Масютка і Святослава Караванського, про які докладно повідомив „Пролог". Нечуваний випадок, мабуть, у світовому судівництві стався з філологом С. Караванським, якого в 1944 р .суд в Одесі засудив на 25 років за нібито коляборацію з німцями; після смерти Сталіна його, як і десятки тисяч інших, звільнили з заслання, але в 1966 році за те, що домагався прав для української мови — засудили знову, заслали в Мордовію . . . досиджувати вирок 1944 року, себто ще на 5 років суворої ізоляції.

Цими днями в Москві розпочався процес над трьома російськими літераторами: прозаїком В. Буковським, поетами В. Делоне і Є. Кущовим, обвинуваченими у тому, що в своїх творах критикували совєтську владу, домагались більшої свободи вислову. Суд розпочався 31 серпня. Він нібито відкритий, але до судової залі не допустили ні одного закордонного журналіста. Судять у Москві і в Києві. Та все ж є різниця: про новий процес у Москві відомо вже всьому світові, про нього повідомив „Ню Йорк Таймс" та інші світові газети, а про судові процеси в Україні нікому нічого не відомо, бо якщо Москва за одним замком, то Київ за десятьма.

Суди над людьми, які домагаються більшої свободи і пошанування людських прав, свідчать про загнивання большевицького режиму. Самі ті процеси є обвинуваченням комуністичної системи неволі на порозі її 50-річного „ювілею".

Новий громадський сезон

Американський „День Праці" є неначе межовим стовпом між літнім вакаційним сезоном і новим роком нормальної праці. Це наче офіційна дата ,від якої має пожвавлюватись в усіх ділянках державне й громадське життя. З початком вересня — кілька днів не становлять різниці — починається шкільна наука, яка пов'язана з багатьма проблемами для родин, що мають дітей у шкільному віці, від „кіндерґардену" до університету.

В американсько - українському житті після Дня Праці починається новий громадський сезон. Багато установ і організацій використали власне отой триденний кінець тижня для своїх загальних зборів, конференцій і нарад. Інші плянують перевести їх саме восени-взимі 1967/68 років. Очевидно, що на першому пляні всього українського громадсько - політичного життя не тільки в ЗДА, але й в усій діяспорі, стоїть Світовий Конґрес Вільних Українців. Те, що він відбудеться у Ню Йорку 12-19 листопада ц. р., накладає особливий обов'язок на українців в Америці. У найближчих двох місяцях мусить піти якнайенергійніша підготовчо - організаційна праця не тільки покликаних для цього дійсними організаторами Конґресу — Українським Конґресовим Комітетом Америки й Комітетом Українців Канади — Комісій, але й всіх тих установ та організацій, що хочуть і повинні взяти в рамах СКВУ активну участь. Ось так ідуть уже приготування до скликання у рямцях СКВУ конференцій різних станів і професій.

1917-ий рік — початок 50-річчя Української Національної Революції. Це 50-річчя відновлення українських державних збройних сил та 25-річчя УПА. 1918-ий рік — це 50-річчя IV Універсалу, що став наріжним каменем політичного світогляду і визначенням державницько-політичної мети всіх українців, 50-тиріччя трагічної битви під Крутами, Берестейського миру, розігнання німцями Української Центральної Ради, проголошення Гетьманату, 50-річчя Листопадового перевороту у Львові й усій Східній Галичині. Треба буде всі ці дати відзначити з особливою дбайливістю. І треба буде власне на тлі тих великих історичних дат продовжувати конструктивну працю, маючи на оці добро не партії, не свого вузького гурту чи тільки своєї організації, а всієї української визвольної справи.

Леся Храплива

КОЛИ ПОЧИНАЄТЬСЯ ШКІЛЬНИЙ РІК . . .

Найкраща пора початку. Чи буде це ранок, чи весна, чи молодість. Завжди ця пора радісна, завжди повна сподівань.

Рання осінь, коли дзвінок скликає дітей до школи, це саме така пора початку. Хоч малі школярі не дуже радіють, що доведеться їм втиснути своє життя у шкільні рамки, але й для них це початок. І багатий у наслідки, вихідна точка піднесення на вищий ступінь знання, вміння, людяности . . .

Але й для тих, хто несе відповідальність за те, щоб діти постійно росли та кріпшали духом, тобто для батьків-учителів-виховників, цей час особливо ваговити.

На початку року введена виховна практика закріплюється і зобов'язує ввесь час. Зміни, запроваджувані протягом року, не приймаються легко. Тому дуже важливо продумати та зважити, що дитині справді необхідне.

Давно вже проминули часи, коли школа вважала своїм завданням давати лише знання в умовинах суворої, іноді недоцільної дисципліни. Сучасне виховання включає гармонійний розвиток усіх, як фізичних, так і духових сил, включаючи не лише інтелект, але й уміння жити, співпрацювати з людьми.

Особливо складне виховання українських дітей. Для повногранности їх розвитку належить бо активне включення у два різні світи: український і світ нової країни поселення. Правда, проблема двох світів існувала вже для не одного українського покоління. Українські діти, навіть на рідній землі, вчилися часто в чужих школах, де офіційний дух був не то не наш, а здебільшого виразно протиукраїнський.

Та наша додаткова трудність полягає в тому, що тоді чужий світ був ворожий і йому треба було протиставитись. Тепер же йдеться лише про те, щоб знайти рівновагу поміж двома світами, щоб не відчужитися від одного на користь другого. Легко вгадати, що той світ, що його в наших умовинах куди важче сприйняти дитині — це український світ. І тому саме на сприйняття цього світу мусить бути звернена увага дому-родини, церкви, школи, молодечих організацій.

Щоб дитина, вирісши, не покинула того, що для українця святе, треба заздалегідь витворити у неї звички, такі сильні, щоб незалежно від зміни середовища залишились вони в ній назавжди. До таких звичок належить у першу чергу практикування релігії у своєму обряді, вживання української мови у своєму товаристві, активна участь у громадському житті. Належить сюди також і читання українських книжок.

Тож, якщо в родині не було досі „години українського читання", і то щоденної, з обов'язком для всіх, то саме тепер час її ввести. Якщо в школі чи молодечій організації не було досі української бібліотеки — негайно її закласти. Якщо в школі не було досі введено обов'язкової української лектури для кожної кляси, саме час її ввести. А якщо в місті українських книжок для дітей не видно, то саме час звернутися до Об'єднання Працівників Дитячої Літератури в Ню Йорку чи в Торонто і замовити книжки, бож їх є подостатком для дітей та молоді кожного віку.

Все це вимоги, які легко здійснити. Багато наших шкіл та інших установ працюють інтенсивно в цьому напрямі

Ось Пласт на своєму VIII З'їзді в Клівленді доручив своїм станицям пожвавити закладання бібліотек та читання книжок поміж пластунами.

Від давніх літ існує багата й дуже активна бібліотека Пласту та Рідної Школи в Філяделфії під проводом куреня пластунок - сеньйорок „Чортополохи". А ось школа в одній з українських католицьких парохій у Міннеаполісі започаткувала бібліотеку вкладом 200 долярів „на початок". Ось українська централя в Пассейку забезпечила дітей бібліотечкою з широким вибором книжок. Ось українські школи парохіяльна та українознавства в Нюарку беруть рік-річно сотні книжок на лекртуру для своїх школярів. Ось парохіяльна школа св. Юра в Ню Йорку закупила книжок на початок своєї української бібліотеки. Не менше увагу присвячують українській книжці наші школи в Дітройті, Бостоні, Елізабеті та інших містах.

Не можна поминути мовчанкою надзвичайно успішної допомоги в поширенні української дитячої книжки збоку наших жіночих організацій, де починають відігравати щораз більшу ролю „гуртки юних книголюбів".

Жаль тільки, що не можемо сказати, що всюди, де лише живуть українці, українська книжка знаходить належну пошану та увагу. А ще болючіше слухати звіти представників Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, які часто-густо мусять зводити бої за те, щоб ввести українську дитячу книжку до . . . української школи чи організації.

Тому саме початок року такий ваговитий, що треба багато чого змінити, багато чого ввести, щоб стан виховання наших дітей став справді задовільний.

Якщо вільна українська громада сама не подбає про це, годі вимагати, щоб за нас робив це хтось інший.

ЕКРАНІЗОВАНО „КАМ'ЯНОГО ГОСТЯ"

„Радянська Україна" з 19 серпня повідомила читачів в УССР про такуподію: „Найближчим часом відбудеться прем'єра ще одного музичного фільму — екранізація опери О. Даргомижського „Кам'яний гість", що її здійснив режисер В. Горіккер. Роль дон Гуана виконує у фільмі відомий співак, лауреат Міжнародного конкурсу імені П. І. Чайковського у Москві Володимир Атлантов".

К. Крупський

ВІД КУЧКИ ДО ТУХАЧЕВСЬКОГО

(3)

Несподівано до Тухачевського потелефонував сам Сталін. Він запитав про його здоров'я, сказав, що розуміє його положення, спричинене „дурними" свідченнями Радека, і тому вирішив послати Тухачевського як командувача надволзької військової округи. „Однак, прошу не уважати цього за неласку, хоч воно так виглядає. Це рішення Політбюра", — закінчив Сталін.

20-го травня 1937 р. Тухачевський від'їхав з Москви. Його супроводив тільки адьютант. Нове призначення турбувало його. Коли поїзд надовго затримався в одному місці, Тухачевський пішов довідатися про причину, і побачив, що його вагон стоїть на бічних рейках. Він був під арештом.

23-го травня Тухачевський опинився в Москві у Лефортівській тюрмі. 30-го травня його повідомили, що верховний суд засудив його на кару смерти. 11-го червня о годині 2.30 ранку Тухачевського розстріляли. Розстріляли також генералів Якіра, Уборичева, Корка, Ейдемана, Примакова, Путна і Фельдмана.

12-го червня на останній сторінці „Правди" появилась коротка оповістка про екзекуцію, що кінчалася словами: „Смерть фашистам! Собакам — собача смерть!" Робітники і службовці на численних мітинґах схвалювали рішення суду...

Після того, як Хрущов на 20-му з'їзді партії розкрив злочини Сталіна, Тухачевського регабілітували. Навіть в Українській Радянській Енциклопедії вміщено світлину Тухачевського. Гасло про нього закінчується словами: „Загинув внаслідок необґрунтованих свідчень за часів культу Сталіна".

Треба признати, що книжка „Афера Тухачевського" написана цікаво, хоч, очевидно, авторові приходилось вжити немало власної уяви, особливо в місцях опису інтимних розмов Сталіна з Ворошиловим та іншими керівними комуністами.

При цій нагоді варто згадати про дві інших книжки Александрова: „Подорож крізь хаос", опубліковану в Америці в 1945 р., і „Кремль — центральний нерв історії Росії".

До першої вступне слово написав американський соціяліст Ептон Сінклер — автор широковідомої повісти „Нетрі". Сінклер між іншим пише: „У мені залишилася підозра, що автор фаворизує себе, однак, це не шкодить книжці".

Александров описує власне життя ,почавши від дитинства, а кінчаючи періодом панування Хрущова.

Автор — син петроградського адвоката. З початком революції 1917 року батьки вислали його на Кавказ, і там він десятилітнім хлопцем попадає в банду „безпритульних" ,де переходить через фізичне й моральне пекло. З Кавказу через Україну дістається до Петрограду, а звідти у Фінляндію, куди тим часом виїхали батьки. Незабаром батько автора помер, і тоді почалося його скитання по Німеччині і Франції. Ворожість німців до слов'ян, військова дисципліна в німецькій школі, погорда французів, а далі втеча з Німеччини і блукання по світі не могли не відбитися на вдачі цієї людини. Дивно, що, бувши з „безпритульниками", десятилітній хлопець потрапив відрізняти „петлюрівських бандитів, які вбивали жидів".

Ставши в Греції журналістом, Александров відвідує вже гітлерівський Берлін, де як гість бере участь у святі, урядженому українськими націоналістами, яких він усіх, включно з полк. А. Мельником, називає „фашистами".

Із зневагою згадує Александров гетьмана Павла Скоропадського та гетьманича Данила. Правда, в Берліні він бачить також фашистів серед балтійців і серед росіян. Але в цьому нема нічого дивного, коли взяти під увагу те, що вже тоді він став на працю до видавництва Жака Епштайна, Штерна і Ко. й займався продажем зброї для комуністів в Еспанії.

Приймаючи Александрова на працю, Епштайн, що сам походив з Білоруси, запитав: „Ви кореспондент лівих газет, чи не так?" — „Так!" — відповів автор.

Книжка „Кремль — центральний нерв історії Росії", опублікована у Франції в 1960 р., а в Америці в 1963 р., — це нарис історії російської держави від її початків.

Автор представив історію Росії як тяглість постійної дикої та варварської боротьби за володіння над рабами, почавши від половини XII стол. — від леґендарного Степана Кучки, що нібито дав початок Кремлеві, а кінчаючи на нинішніх володарях.

Кучкові його вороги перерізали горлянку. Александров пише, що це була перша жертва в Кремлі, і що він та численні наступні жертви позначають всю історію Росії.

Колись жертви тієї боротьби кидали в яму, а в кращому випадку труїли грибовою юшкою. Ними були навіть царі, заслужені діячі, ієрархи московської православної Церкви. Погоджуємося з автором, що Тухачевський не був шпигуном, а впав жертвою традиційної боротьби в Кремлі. Різниця тільки в тому, що його не вкинули в яму, а розстріляли.

Тяжко зрозуміти, чому всі ті історичні події лагіднішають або й зовсім зникають у багатьох американських історичних працях про Росію, хоч американські автори знають історію Росії краще від Александрова.

Книжка Александрова написана популярним стилем і дає читачеві те, чого він шукає. До речі, дуже нефортунним є стиль Косаренка-Косаревича у його „Москов-

(Закінчення на ст. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ГНІЙНІ ЗУБИ

Зіпсуті зуби, зокрема такі, що мають гнійні виділення — одна із причин тяжкого захворювання суглобів, якщо допустити, щоб вони довший час гноїлися.

Коли вас сильно болить зуб, ви йдете до зубного лікаря, бо інакше не будете спати. Біда в тому, що пошкоджені зуби не завжди болять, зокрема при гнійному захворюванні, яке часто супроводиться запаленням ясен. При недодержуванні правил гіґієни рота цей гній тече собі й тече, зуби болять, і людина часто запускає такий стан ,аж поки раптом не починає їй „крутити в костях" — у ногах, руках, спині.

Оці „ревматичні" болі в суглобах дуже часто бувають наслідком гнійного процесу в зубах, що почався може багато років тому. Навіть, якщо вже зуби заліковані ,але гноїлися довший час — тепер маєте болі в костях, і дивуєтесь, „звідки воно взялось"?

При гнійному процесі, який є наслідком інфекції, виділяються отруйні речовини, які можуть завдати чимало шкоди здоров'ю і спричинити хронічний артрит суглобів. Тому незалежно, в якому віці людина має гнійні процеси в зубах, їх треба негайно залікувати, щоб під старші роки не жалітись на болі в суглобах.

ЛІКУВАЛЬНІ РОСЛИНИ

Багато людей за звичкою, принесеною з „старого краю", збирають лікувальні рослини і вживають їх проти деяких легких занедужань. Лікування рослинами було дуже популярне в Україні, і не диво, що ця цікава й гарна традиція перейшла з нашими людьми на нові місця поселення.

Літня пора — це якраз час заготовляти лікувальні рослини і овочі. Деякі з цих рослин раннім літом мають кращі лікувальні складники. Збирають рум'янок, м'яту, кривавник, липовий цвіт, калину в ягодах і цвіту, ягоди малини, суниці, полин і т. д.

В цьому нічого немає поганого, і напевно нікому ніякої „конкуренції" це не робить, а часами люди знаходять полегшу, п'ючи чай із таких рослин. Головно, щоб людина вміла розрізняти рослини і не назбирала отруйних, шукала їх на відповідному ґрунті і потім не займалась знахурством.

При готуванні тих „своїх" улюблених рослин велике значення має метод їх засушування. Треба пам'ятати, що рослини не тратять своїх лікувальних властивостей, якщо сушити їх в тіні, на провівному місці, а потім зберігати в сухому місці у не міцно збитих торбинках. Рослина, сушена на сонці або в гарячій печі, втрачає всі свої вартісні складники, яких і так у ній мінімальна кількість. Повільне сушення в тіні відноситься як до листя і трав, так і до коріння та ягід.

ЧИ ЇХАТИ ДО ВЕЛИКОЇ КЛІНІКИ?

Кожний лікар у своїй щоденній практиці зустрічається з питанням пацієнтів: „Може б мені поїхати до якоїсь великої клініки?" Поминаючи факт, що таке питання часами ставиться у невідповідній формі або у невідповідний час і може захитувати віру в солідність та знання свого лікаря — лікар ніколи не відмовлятиме пацієнта, щоб таки не їхав. Залишається, одначе, вияснити, коли сам лікар радить пацієнтові поїхати до великого медичного центру.

Це нормальна реакція, коли хвора людина вважає, що ввесь світ обертається якраз біля неї та її хвороби. Але не обов'язково здається так лікареві, бо таку хворобу він, можливо, лікував у багатьох своїх пацієнтів, і то з дуже добрим вислідом. Але говорить про свою недугу хворий, говорить родина пацієнта, ще й хтось додасть, що його знайомий хворував „на таке саме" ще в старому краю і навіть професори його не врятували... Напруження і фантазія підносяться, і часами, забуваючи межі реальности, хворий впадає в розпуку...

Якщо хтось має жовчеві камінці, наприклад, або якусь шлункову недугу, навіть рак грудини чи кишки — це не значить, що він мусить витрачати останні ощадності і їхати, скажімо, до Мейо Клініки. В кожному американському місті є достатня кількість фахівців, навіть і таких, що над даною проблемою працюють довгими роками. Лікування

(Закінчення на стор. 4-ій)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „УКРАЇНСЬКУ ТЕМАТИКУ"

У статті Леоніда Полтави „Українська тематика" подано таку інформацію за „Гомоном України" з Торонта: „Чи нам не сором, коли в Торонтському університеті написано тільки дві тези на українські проблеми, і одну з них написав не-українець, а чужинець?"

Якщо мова про всі можливі тези на українські теми, тоді ця інформація не відповідає правді. В одному лише відділі слов'янських мов і літератур написано шість маґістерських дисертацій на теми з української літератури (Микола Куліш, група „Вісник", Підмогильний, Корнійчук, Мирний, Шевченко). Одну з них, у поширеній формі, прийняло до друку університетське видавництво. Крім того затверджено тему першої докторської дисертації про Василя Стефаника. В інших відділах також є праці з українознавства. Чи не сором, що наші журналісти з Торонта залініві поінформуватися де треба.

Юрій Луцький
професор української літератури Торонтського університету

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(47)

Блакитний мусів залишитись у Команді повіту і „майструвати" далі. Реґулярний загін, в основному з поліції, доповнити боївками. Залишаючи його під свою командою, він мав розбудувати інші, менші загони, а в основному місцеві боївки, і готовитись, бо фронт уже доходив до Дніпра. Німці, безперечно, відступлять, але залишать по собі доволі складну ситуацію, яку опанують червоні. Ще довгий, довгий ряд завдань . . .

У Команді запало рішення. Фока сів до машинки. Блакитний диктував:

„Наказ ч. 117.

1. Призначити Хрона командиром першого реґулярного загону Крем'янеччини.
2. Призначити Гаркавенка начальником штабу загону.
3. Сотенних, чотових і відділових призначає штаб загону і затверджує Команда повіту.
4. Призначити Жарину керівником сітки ОУН у загоні.
5. Зобов'язує військовий реґулямін Дійової Армії УНР. Інформації прикладається до наказу.
6. Наказується дисципліну воєнного часу.

Військовий комендант повіту — поручник Блакитний.

Начальник штабу команди — сотник Орлик".

Зв'язковий із наказом подався верхи до першого реґулярного загону.

Місто спить. Крізь заслонені вікна виглядають стурбовані мешканці: сидіти, спати, а чи може ладнатися до втечі? А у нас — ніякої можливости нема, щоб повідомити все населення про події. Шкляр і Троян обіцяли пустити ширше вістку.

Хотілося б усьому містові сказати, щоб лягало спати. І щоб перед сном помолилось за своїх бойовиків. Щоб були сили, завзяття і — перемога. А коли треба — щоб була добра, легка смерть . . .

Місто спить. По вулицях вицокують ковані чоботи німецьких патруль. Де-не-де мигають ліхтарі. І вони — неначе дрімаючі вартові.

Хлопці ще пройшлися темною стороною головної вулиці. Цю вулицю завжди називали Широкою. З давніх-давен. Вона й справді була головною магістралею, що протинала місто з півдня на північ. Як прийшли німці — тоді, в запалі кількатижневого будування української самоуправи під рукою Б. Козубського перейменовано чимало вулиць. Цю Широку назвали вулицею Гетьмана Мазепи. Москвофіли кепкували: „Нове мазепинство заводять". А воно, справді, ця назва вулиці цілком підходить. Бож у 1705 році гетьман Мазепа відвідував Крем'янець, проїжджав цією вулицею з почетом, коли відвідував якусь княжну, був на Крем'янецькому замку, у Почаївській Лаврі . . .

Колись сюдою проїжджав гетьман Мазепа. Тепер вештається тут цинічна і жорстока порода людей у залізних шоломах із поламаним хрестом. А скільки таких і подібних було перед тим? І всі зникли. Всіх пережила ця вулиця, виложена тесаним камінням. І цю породу переживемо. Як не ми — наші нащадки. А цю породу закопаємо, як закопали вже чимало різних. Земля їх з'їсть.

* * *

29 березня 1943.

Прийшла записка від Білого аж із Рівного. Звичайно Білий не грішив писанням довгих трактатів. І тим разом писав коротко. Записка датована ще 25-им числом цього місяця:

„Тільки довідались, що у вас сталось. Щиро вітаємо з успіхом. Ви — перший повіт, що пішов зорганізовано в ліс. Довідались таки через німецькі джерела, бо вони тут дуріють зі злости. Вістка про вас несеться по Волині, мов грім. Раніше вже інші йшли потрошки, але тепер підуть вашим слідом цілими районами і повітами. Ворог сильно сполошений. Продовжуйте. Привіт. Білий".

Під словами Білого дописка: „Хоч від вас, кремінних кременчан, нічого іншого не можна й сподіватись, — все ж шкода, що в підпіллі ми не маємо медаль. Вітька".

Груди набирають до дна чисте, весняне повітря. Якось так легко. Це не тільки тому, що прийшла нарешті записка, а таки із-за самої весни. І німці сидять тихо. Населення гордо піднесло голову. Нам справді вдалося зробити щось. Неначе б ми всі в очіпках народились . . .

Надійшли вісті з лісу. Базу влаштували таки на тому самому місці, де й вибрали місцину тому. Зразу по цю сторону Антонівець, дещо вбік Стіжка, у лісі між горами. Хлопці вже починають будувати землянки. Просять матеріялу для наметів. Дух бадьорий, бойовий.

І так, починають іти події новими шляхами. Ще й, можливо, не кожний собі повністю усвідомлює, що саме сталось, але ми таки входимо в новий етап боротьби. Щасти ж нам, добра доле!..

Сьогодні Блакитний поїхав із першою інспекцією до лісового табору. Хлопці Вихора підхопили його за Перелісками. Подалися кіньми на ліси.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

1.

Перший день нарад

Понеділок 22-го травня 1967 р.

Згідно з вимогою 32-ої статті статуту УНСоюзу в днях від 22-го до 26-го травня 1967 р. відбулися в приміщеннях Союзівки звичайні річні наради Головного Уряду УНСоюзу.

В нарадах взяли участь члени Головного Уряду, тобто Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії та Головної Ради і головний редактор органу УНСоюзу „Свобода", а саме:

Головний Екзекутивний Комітет: головний предсідник Йосип Лисогір, заступники головного предсідника Степан Куропась, Марія Душник, Богдан Зорич і Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головний касир Іван Кокольський.

Головна Контрольна Комісія: голова д-р Володимир Ґалан, заступник голови Петро Пуцило, секретар української мови Іван Геврик, секретар англійської мови Іван Іванчук та член Іван Ващук.

Головна Рада: Тарас Шмаґала, Тарас Шпікула, Степан Гавриш, Мирон Куропась, Василь Дідюк, Анна Дубас, Володимир Запаранюк,-Дмитро Попадинець, Анна Чопик, Марія Демидчук, Олена Олек, Іван Одежинський, д-р Михайло Данилюк і Адрій Джула.

Головний редактор „Свободи": Антін Драґан.

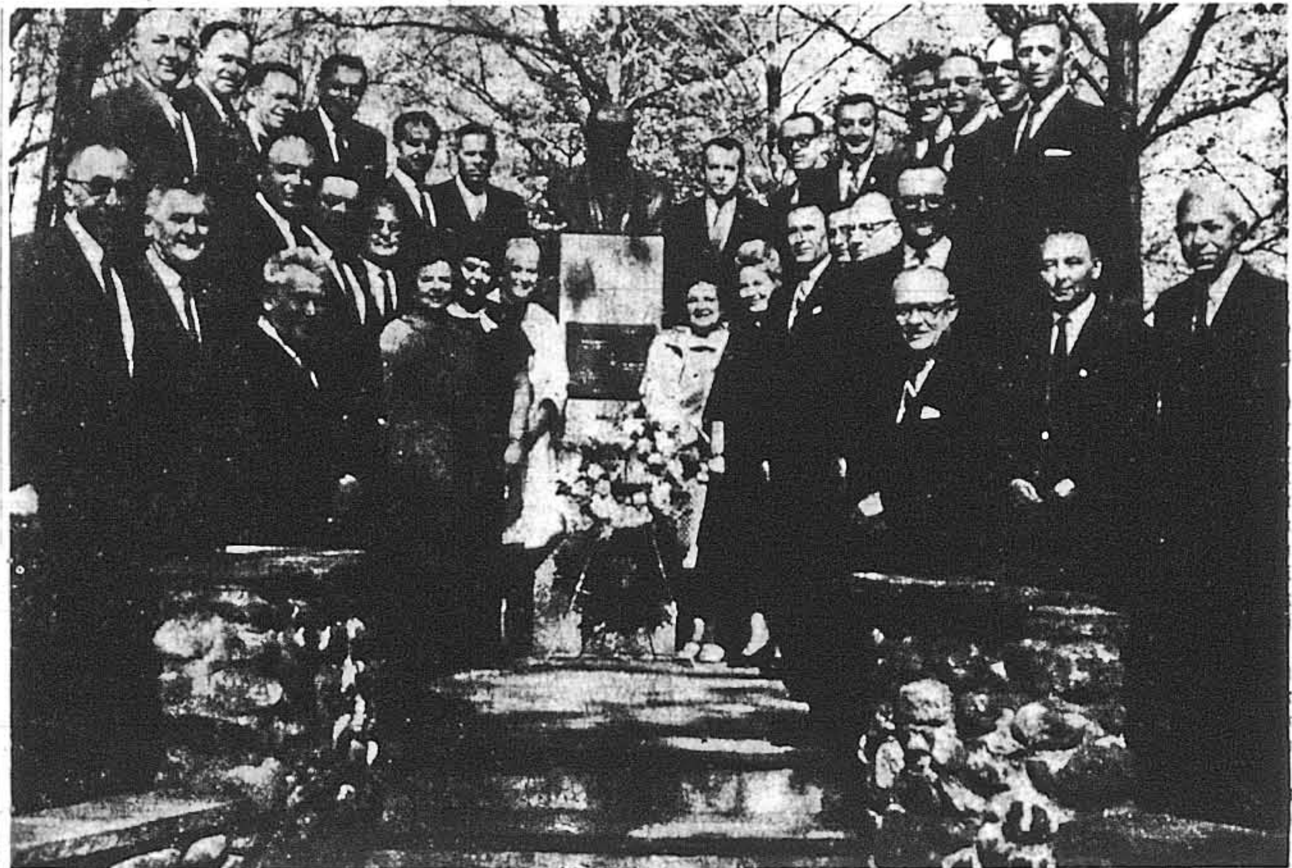
Крім названих осіб у нарадах брали участь також почесний член Головного уряду, колишній головний касир Роман Слободян й обласний організатор Володимир Гірняк.

1. ВІДКРИТТЯ ЗАСІДАННЯ І ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

Наради відкрив о год. 10:15 ранку головний предсідник Йосип Лисогір, після чого приявні по традиції відспівали український та американський гимни. Відкривши формально наради гол. предсідник виголосив наступне слово:

Йосип Лисогір
головний предсідник УНС

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНС БІЛЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ НА СОЮЗІВЦІ ПІД ЧАС РІЧНИХ НАРАД В 1967-му РОЦІ. В горішньому ряді стоять (зліва): головний предсідник Йосип Лисогір, головні радні Василь Дідюк, Степан Гавриш і Тарас Шпікула, головний секретар д-р Ярослав Падох, заступники головного предсідника Степан Куропась і Володимир Сохан, головні радні Тарас Шмаґала, Іван Одежинський, Мирон Куропась і Дмитро Попадинець, головні контролери Іван Ващук і Іван Геврик. Внизу стоять (зліва): управитель Союзівки Данило Слободян, головні радні Андрій Джула і Володимир Запаранюк, перед ним — обласний організатор Володимир Гірняк а біля нього головний радний д-р Михайло Данилюк, почесний член Головного Уряду і попередній головний касир Роман Слободян, головні радні адв. Анна Чопик, Анна Дубас, Галина Олек і Марія Демидчук, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний касир Іван Кокольський, заступник головного предсідника Богдан Зорич, голова Контрольної Комісії д-р Володимир Ґалан, головні контролери Петро Пуцило і Іван Іванчук, управитель Союзівки Володимир Квас і ред. Антін Драґан.

ВСТУПНЕ СЛОВО

ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Мені дуже присмно привітати членів Головного Уряду Українського Народного Союзу під час відкриття Річних Нарад 1967 року і, зокрема вітати тих членів, які вперше беруть участь в цих однотижневих нарадах. Між ними є: п-ні Марія Душник — заступниця гол. предсідника; п. Володимир Сохан — заступник гол. предсідника; п. Іван Геврик та п. Іван Ващук — члени Гол. Контрольної Комісії; п. Тарас Шмаґала, п. Степан Гавриш, п. Василь Дідюк, п-ні Анна Дубас, п. Володимир Запаранюк, п. Дмитро Попадинець і д-р Михайло Данилюк — головні радні. Спеціяльні побажання треба скласти п. Іванові Кокольському, ветеранові Головного Уряду, членові Гол. Контр. Комісії і Гол. Ради, якого обрано на головного касира у висліді першої, протягом останніх 40 років, зміни на цьому становищі, та п. Богданові Зоричові, заступникові гол. предсідника на Канаду, колишньому гол. радному, який є першим канадійцем в складі нашого Гол. Екзекутивного Комітету.

Під час нашої Конвенції в травні ц.р. ми вшанували пам'ять колишньої членки Гол. Ради, яка померла в січні 1966 р., але тому, що наші наради охоплюють цілий рік, вшануймо знову однохвилинною мовчанкою славну пам'ять пані Олени Штогрин, гол. радної, та всіх наших членів, які упокоїлися 1966 року.

Головний Уряд УНСоюзу, який відбуває тепер свої наради, у складі 26 осіб, є нашою найвищою владою між конвенціями. На цих нарадах ми зобов'язані зробити перегляд діяльности нашого Союзу за останній рік і затвердити пляни і напрямні на майбутній рік. Наше завдання не є легке, бо наш Союз є великою організацією, із тисячами операційних подробиць. Перевірка наших річних рекордів і підготова фінальних фінансових звідомлень, що її проводять досвідчені дипльомовані публічні рахівники, триває місяцями. Щотрирічна перевірка, яку проводять ревізори з Департаменту Обезпечень стейту Ню Джерзі, триває також цілі місяці. Сьогодні, протягом одного тижня, ми маємо переглянути усі ці звідомлення і накреслити напрямні діяльности, які — згідно з нашою твердою вірою — поведуть до ще більшого успіху.

Із приготованих для цих нарад звідомлень ми дізнаємося, що 1966 рік був добрим роком. Бенефіти й дивіденди, виплачувані членам, були найвищими в нашій історії. Наша фінансова база залишається вийнятково здоровою і наші фонди стають все більше продуктивні. Досвід і відданість нашого персоналу здобуває признання стейтових ревізорів і посторонніх контролерів. Обслуговування членства нашою канцелярією є швидке й успішне. Наші видання присвячені повністю нашим потребам і побажанням наших членів. На мою думку, ніякий із інших братерських союзів чи обезпеченевих компаній не стараються більш зусильно, як ми, щоб задоволити членів, і тих, що можуть стати членами, їм допомагати і їх охороняти. Мало хто дає стільки своєму членству, скільки даємо ми.

Це, до речі, наша мета й наші завдання продовжувати давати якнайбільші користі — з найнижчими по змозі витратами — для якнайбільшої кількости наших земляків. Ми розгорнули широку організаційну кампанію за здобуття нових членів, але її висліди в останніх десяти місяцях не були надто добрими. Ми стоїмо перед перспективою видатного побільшення операційних та організаційних коштів і перед малим а то й ніяким збільшенням кількости нових членів. Одним із головних наших завдань у цьому тижні буде знайти розв'язку цієї проблеми.

Добробут і ріст нашого Союзу буде тому нашою безпосередньою турботою, але в усіх наших міркуваннях і постановах доля наших земляків в усіх країнах світу, включно із батьківщиною наших предків — Україною, буде близькою нашим серцям. Цього року патріоти - українці вільного світу відзначають 50-річчя Української Національної Революції. Наш Календар - Альманах на 1967 — під назвою „Золоті Роковини", присвячений цій визначній події в історії світу.

Відзначім ці роковини в імені нашого Союзу і його 87 000 членів у ЗДА і в Канаді в цю хвилину відкриття наших річних нарад відспіванням українського національного гимну.

OPENING REMARKS

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SUPREME ASSEMBLY ANNUAL MEETING MAY 27, 1967

It is a pleasure to greet the members of the Ukrainian National Association Supreme Assembly at the opening session of the 1967 Annual Meeting and particularly to welcome the members who are participating in this week-long event for the first time. In this group we have Mrs. Mary Dushnyck, Supreme Vice-President, Mr. Walter Sochan, Supreme Vice-President; Supreme Auditors, Mr. John Hewryk, and Mr. Lvan Waszczuk, Supreme Advlsors, Mr. Taras Szmagala, Mr. Stephen Hawrysz, Mr. Wasyl Didiuk, Mlss Ann Dubas, Mr. Wolodymyr Zaparaniuk, Mr. Dmytro Popadynec, and Dr. Mychajlo Danyluk. Congratulations are in order to Mr. John Kokolskl, a veteran of the Supreme Assembly as an Advisor and Auditor whose election resulted in the first change in the post of treasurer in over 40 years; and Mr. Bohdan Zorych, Supreme Vice-President for Canada, a former advisor and the first Canadian to join our Executive Committee.

At our Convention last May we paid tribuite to a former member of the Supreme Assembly who died in January 1966 but since this session covers the full year, let us once again honor the memory of Mrs. Helen Shtogryn, Supreme Advlsor and all of our fellow members who passed away in 1966 . . . with a moment of silent prayer.

The Supreme Assembly as now in session, composed of twenty-six members, is our highest authority in between Conventions. At this meeting we are obligated to review the activities of our Association for the past year and to approve plans and policies for the coming year. Our task is not a light one because our Soyuz is a complex organization with a myriad of operational details. The audit of our annual records and the preparation of the final statements by expert Certified Public Accountants takes months. The triannual examination by the New Jersey Department of Insurance staff of examiners also takes months. Yet in one week we are required to review all of these reports and it is our further responsibility to chart the course of action that we firmly believe will lead to more progress.

We will learn from the reports to be given that 1966 was a fair year. The benefits and dividends paid to members were the highest in our history. Our financial position remained exceptionally sound and our funds more productive. The expertise and dedication of our personnel has won the praises of state examiners and outside auditors. The service provided by our Headquarters is prompt and efficient. Our publications are devoted completely to our needs and the desires of our members. In my opinion no other fraternal association or insurance company tries harder than we do to satisfy, assist, and protect members and prospective members and very few offer their membership as much as we do.

It is, of course, our aim and purpose to continue providing maximum benefits at the lowest possible cost to greater numbers of our people. We have embarked upon a more intensive organizing program but for the past ten months results have been disappointing. We are faced with the prospect of substantially higher operating and organizing costs and little or no increase in new members. The major task before us this week is to find a solution to this problem.

The welfare and growth of our Association will, therefore, be our immidiate concers but in all of our deliberations, the plight of our kinsmen everywhere in the world including our ancestral homeland, Ukraine, will be close to our hearts. This year all patriotic Ukrainians the world over are commemorating the 50th Anniversary of the Ukrainian Revolution. Our 1967 Almanac, entitled the Golden Anniversary, was dedicated to this important event in the history of the world.

Let us at this moment in the name of our Association and its 87000 members in the United States and Canada commemorate this anniversary by starting our Annual session with the singing of the Ukrainian National Anthem.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ ПАТРОНА УНСОЮЗУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Наради Головного Уряду попередило традиційне вшанування пам'яти патрона УНСоюзу Тараса Шевченка. Всі учасники нарад склали під пам"ятником Т. Шевченкові, роботи Олександра Архіпенка, китицю квітів, після чого Богдан Зорич прорецитував „Заповіт" в українській й Анна Чопик в англійській мовах.

ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

Після слова гол. предсідник запропонував традиційний порядок нарад, який однодушно схвалено. Цей порядок є наступний:

ПОРЯДОК НАРАД

I. Відкриття й прийняття порядку нарад,

II. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету:

1. Головного предсідника Йосипа Лисогора;
2. Заступника гол. предсідника Степана Куропася;
3. Заступниці гол. предсідника Марії Душник;
4. Заступника гол. предсідника Богдана Зорича;
5. Заступника гол. предсідника Володимира Сохана;
6. Головного секретаря Ярослава Падоха;
7. Головного касира Івана Кокольського.

III. Звіт головного редактора органу „Свобода" — Антона Драґана;

IV. Звіт Головної Контрольної Комісії;

V. Звіт членів Головної Контрольної Комісії:

1. Голови д-ра Володимира Ґалана;
2. Заст. голови Петра Пуцила;
3. Секретаря укр. мови Івана Геврика;
4. Секретаря англ. мови Івана Іванчука;
5. Члена Івана Ващука.

VI. Звіти членів Головної Ради:

1. Тараса Шмаґали;
2. Тараса Шпікули;
3. Степана Гавриша;
4. Мирона Куропася;
5. Василя Дідюка;
6. Анни Дубас;
7. Володимира Запаранюка;
8. Дмитра Попадинця;
9. Анни Чопик;
10. Марії Демидчук;
11. Олени Олек;
12. Івана Одежинського;
13. Д-ра Михайла Данилюка;
14. Андрія Джули.

VII. Звіт управителів „Союзівки":

1. Данила Слободяна;
2. Володимира Кваса.

VIII. Звіти Спеціяльних Комісій:

1. Комісії для публічних зв'язків та преси;
2. Комісії для жіночих справ;
3. Комісії для справ молоді;
4. Комісії для справ спорту;
5. Комісії для канадійських справ;
6. Комісії для фінансових справ;
7. Комісії виховно-дослідчої.

IX. Дискусія над звітами.

X. Прийняття звітів.

XI. Рекомендації членів Гол. Екзекутивного Комітету й дискусія при співучасти обласних організаторів Володимира Гірняка, Степана Гавриша і Василя Дідюка.

XII. Схвалення бюджету.

XIII. Внесення і ухвали.

XIV. Закриття нарад.

Після прийняття порядку нарад провід перенів заст. гол. предсідника інж. Степана Куропась й приступлено до звітування. Перший склав свій річний звіт гол. предсідник Йосип Лисогір.

2. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

Вислід дій Українського Народного Союзу у 1966 році, хоч і позначилися на ньому звичайні та навіть надзвичайні некорисні впливи конвенційного року, треба вважати за корисний. Не осягнено всіх наперед визначених цілей, але наступне порівняння статистичних даних за роки 1966 і 1965 виказують в округлих цифрах, що наш Союз зробив загальний поступ.

	1966	1965		
Число Відділів Number of Branches	472	485	—	13
Нові члени New Members Organized	4,994	4,896	+	98
Загальний стан членства Total Membership	87,053	86,059	+	994
Сума обез. нових членів New insurance in force	$ 8,890,000	$ 8,000,000	+$	890,000
Сума обез. усіх членів Total Insurance	$109,100,000	$102,500,000	+$	6,600,000
Загальні активи Total Assets	$ 32,159,000	$ 30,985,000	+$	1,174,000
Надвишка Surplus	8,091,000	7,737,000	+	354,000
Прибуток з чл. вкладок Income from Dues	$ 2,614,000	$ 2,515,000	+$	99,000
Прибуток з інвестицій: Investment income:				
Відсотки від бондів Bond Interest	$ 804,000	$ 742,000	+$	62,000
Відсотки з морґеджів Mortgage Interest	475,000	456,000	+	19,000
Відсотки з поз. на грамоти Certificate loan interest	19,000	18,700	+	300
Прибуток з нових інвестицій: Yield on new investments:				
З'єднані Держави United States	5.58%	4.82%	+	.76%
Канада Canada	6.24%	5.56%	+	.66%
Прибуток з усіх інвестицій Yield on total investments	4.09%	4.08%	+	.01%
Оцінка грамот Certificate valuation	133.1 %	133.6 %	—	.5 %
Смертність Mortality rate	59.2 %	54.4 %	+	4.8 %

Виплати членам і спадкоємцям
Benefits paid to members and beneficiaries

	1966	1965	
Посмертні виплати Death Benefits	$615,000	$545,000	+$70,000
Вивінувальні виплати Endowments	593,000	561,000	+ 32,000
Допомоги членам Indigent Fund Payments	44,000	42,000	+ 2,000
Згрошевлення грамот Cash Surrenders	180,000	176,000	+ 4,000
Дивіденди Dividends	380,000	360,000	+ 20,000

(Продовження на стор. 4)

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(Продовження зі стор. 3)

Зиски, зазначені у цих даних, ідуть, з деякими винятками, впарі з поступом, що ми його зробили в минулих роках. Зменшення числа відділів прийшло згідно з нашою політикою об'єднування малих неактивних відділів з іншими відділами в тому самому обширі. Кількість зорганізованих нових членів розчаровує з уваги на поширений наш організаційний відділ і вищі кошти організаторської праці. Пів відсотка зменшеної вартости грамот це наслідок частинно збільшених коштів ведення підприємства — без відповідного зросту нового забезпечення.

З початком минулого року Департамент Банків і Забезпечення в Ню Джерзі перевірював нашу діяльність за час трьох років, що скінчились 31-го грудня 1965. 49-сторінкове звідомлення про ту перевірку з дати 22-го листопада 1966 отримано в Головній Канцелярії з початком січня цього року. Відписи вислано поштою 6-го січня ц.р. всім членам Головного Уряду з просьбою дати свої завваги. Те звідомлення, яке насправді з'ясовує нашу діяльність і фінансовий стан, з коментарями та фаховими рекомендаціями, передано до актів Департаменту Банків і Забезпечення в Ню Джерзі 31-го січня 1967.

Наші книжки й акти за рік 1966 були контрольовані фірмою Ернст і Ернст, затвердженими публічними рахівниками, як також нашою Головною Контрольною Комісією. Головний касир і Головна Контрольна Комісія пред'являть ті звідомлення на теперішніх нарадах.

Діяльність Головної Канцелярії і Канадійської Канцелярії, поділену на 5 великих відділів — організаційний, рекордовий, фінансовий, видавничий й Союзівку — вели 63 постійні службовики і 5 платних членів Екзекутиви. Два члени Екзекутиви, наш канадійський заступник головного предсідника п. Богдан Зорич, і заступник головного предсідника для справ рекордового департаменту, п. Володимир Сохан, стали урядувати після 26-ої Конвенції. Пан Зорич, наш головний представник у Канаді й канадійський директор, перейняв становище платного канадійського директора на повний час праці від 1-го серпня 1966 за умовами, що їх затвердило перше засідання Головного Уряду в Шикаґо, зараз після закінчення 26-ої конвенції.

Організаційний Департамент

Життьовою справою нашої установи є нове членство. В минулому році, перед 26-ою конвенцією, ми зорганізували 2.600 нових членів, які перевищували ціль, що її ми собі поставили перед конвенцією щодо приєднання 2.000 членів. Однак наш річний осяг був на понад одну тисячу менши, аніж наша ціль 6.000 нових членів, що їх ми заплянували були приєднати до кінця року. Поштовхом до жвавої передконвенційної організаційної праці було бажання делеґатів знайти признання, і намагання відділів покращати стан свого членства, як теж загальне зацікавлення укр. громадянства нашою щочотирирічною конвенцією. Не вдалося нам зберегти той сам організаційний розгін в сімох місяцях після конвенції, бо забагато наших відділів буквально припинили свою працю. Ми заплянували були серію зборів під кінець жовтня і в листопаді, але було вже запізно принести цим велику користь. Тільки частинно увінчались успіхом наші заклики до секретарів та організаторів відділів, щоб вони: 1) організували найменше по одному членові щомісяця, 2) записували кожного в кожній родині, 3) підвищували забезпеченеву суму тих членів, які мають членські грамоти на 500 дол., 4) наново забезпечували всіх власників дозріваючих і виплачених грамот, 5) популяризували акцидентове забезпечення, грамоти на 5- і 10-річне термінове забезпечення і грамоти на подвійне забезпечення (D P).

Із 4.994-ох нових членів, що їх зорганізовано в останньому році, 56% становлять дорослі, 30% молодь та 14½ власники акцидентових грамот. Осяги у приєднуванні молоді породжують турботу, бо виявляють зменшення на 63 активних молодечих членів у порівнянні з цифрами з 1965 р. Продаж акцидентових грамот, як теж грамот на термінове забезпечення і грамот на подвійне забезпечення йде далі пиняво, дармащо ті забезпечення дуже для людей корисні.

Можемо бути особливо вдоволені канадійськими вислідами у 1966 році. Канада осягнула новий організаційний рекорд, придбавши 1.100 нових членів в одному році. Монтреальська округа встановила найвищий відсоток зросту, майже подвоївши попередні осяги. Вінніпезька округа здобула знаменитий осяг. Частинною заслугою значного зросту нових членів, особливо в Торонтській окрузі, є уділення мортґеджових позичок і зобов'язань новим церквам і народним домам в Торолді, Велленді, Лондоні і Торонті. В кожному місті місцеві громадяни співпрацювали з представниками Канадійської Канцелярії і місцевих відділів у переконуванні приятелів і сусідів, щоб вступали до нашого Союзу.

У З'єднаних Державах Пенсилвенія, яка далі веде щодо числа відділів і загального членства, зорганізувала найвище в році число нових членів. Нюйоркський стейт був другим, Іллинойський третім, Нюджерзитський четвертим. Ню Джерзі зріс більше у членстві від Іллиною і тому можливо, що пізніше у цьому році заступить Іллиной на третьому місці, як стейт з найбільшим числом членів.

Найбільші центри скупчення українців в З'єднаних Державах і Канаді є дальше нашими найпродуктивнішими обширами, але в остаточному розумінні наші успіхи і невдачі залежні від здібности й активности відділових урядовців. У 1966 році приблизно 25% наших відділів не зорганізували ні одного нового члена, а дальших 10% зорганізували тільки по одному членові. Відділ 361, колись наш найбільший відділ, впав з понад 1.800 членів у 1955 році до 1.205 під кінець 1966 року. Відділ 204, який свого часу мав 1 300 членів, має тепер менше, як 800. Відділ 221 зменшився з понад 2.000 до 1.878. Відділ 4342 втратив в останніх двох роках 200 членів.

Втрати у наших найбільших відділах є запереченням того, чого ми повинні були сподіватися. Нагоди для організування нових членів у великих відділах назагал кращі, бо існують можливості стрічатися день-вдень з більшим числом людей. Дохід, що його мають секретарі тих відділів, досить поважний, і повинен не тільки спонукувати їх систематично оглядатися за новими членами, але й просто зобов'язувати їх до цього. На жаль, забагато секретарів обмежуються головно до збирання членських вкладок. Така обмежена діяльність не тільки перечить цілям і принципам нашого Союзу, але є також занадто коштовна.

Поважну зміну зроблено в організаційному департаменті після 26-ої конвенції, яка відбулася в травні. Від 1-гл липня 1966 року д-р Я. Падох був звільнений від відповідальности за рекордовий департамент, і внаслідок того міг присвятити ввесь свій час та енергію організаційній праці. Його найпершим завданням є формулювати і наглядати організаційні пляни, ходи й техніку та керувати й контролювати організаційну діяльність наших людей на місцях і в повітах та наших відділів.

У Канаді п. Богдан Зорич, ставши від 1-го серпня 1966 платним канадійським директором на повний час праці, перебрав відповідальність за всю нашу діяльність у тій державі. До його обов'язків належить плянування, нагляд і координація організаційної програми на Канаду у тісній branches. співпраці з головним секретарем. Одним з його найперших кроків була тримісячна подорож по Західній Канаді з ціллю підштовхнути більшу активність наших Відділів у тому обширі та рекрутувати новий персонал. Очікуємо на довшу мету позитивних наслідків тієї подорожі.

Затруднюємо трьох платних на повний час праці обласних організаторів поза Головною Канцилярією і шукаємо дальшого персоналу. Пан В. Гірняк, затруднений від липня 1963, відає Середнім Заходом і канадійським повітом Віндзору. Пан С. Гавриш, затруднений від червня 1964, відає східніми приморськими стейтами, а пан В. Дідюк зайнятий від серпня 1965, обслуговує Східню Канаду Далі маємо ще кількох окружних організаторів з частинним часом праці, зайнятих на базі комісійної винагороди.

Наша система оперування платними обласними організаторами на повний час праці — ще не зовсім удосконалена. Ми тільки поверховно наглядали й контролювали наших організаторів і вони здебільша були залишені власній ініціятиві. Це безумовно не є найкращою методою праці і вона мусить поправитись.

Поширення організаційного департаменту відкрило нові можливості й нагоди щодо росту. Наші організатори на повний час праці займаються не тільки щоденним організуванням нових членів, але й вишколюванням відділових урядовців та наглядом над діяльністю відділів. Покищо висліди в З'єднаних Державах були мінімальні, але коли розумно використаємо час і придбаний досвід, то підемо вперед приспішеною ходою. В останньому році Канада значно ступила вперед і, мабуть, продовжуватиме цей свій поступ.

На нарадах Головного Екзекутивного Комітету в грудні минулого року ми відхилились від попередньої практики і встановили цілі щодо нового членства на найближчих три роки. Ми проголосили пляни зорганізувати мінімум 7.000 членів цього року, 8.000 членів у 1968 році і 9.000 членів у 1969, так, щоб досягти у 1969 році милевий стовп 100.000 членів, на наш ювілейний рік 75-річчя.

Рекордовий департамент

Відповідальність за працю Рекордового Департаменту перейняв 1-го липня 1966 пан Володимир Сохан. Пана Сохана обрала до Головного Екзекутивного Комітету 26 конвенція, а його титул четвертого віце-президента і його обов'язки були визначені на засіданні Головного Екзекутивного Комітету в липні 1966 згідно з директивами Конвенції і Головного Уряду. Його відповідальність і обов'язки не були йому нові, бо ж він працював у Рекордовому Департаменті впродовж 16-ох років. Він є і був нашим експертом у канцелярійній праці, що стосується вдержування рекордів, приймання забезбечуваних, реасекурування, структури вкладок і діяльности відділів.

В останніх шістьох місяцях 1966 зроблено поступ у приспішеній видачі нових грамот, у висиланні місячних рахунків секретарям. Щомісячні звідомлення Рекордового Департаменту приготовляється також раніше для проголошування у нашому офіційному органі „Свободі".

Впродовж цього року рекордовий відділ зазнав болючої втрати із смертю пана Литвинюка. Пан Литвинюк був 32-річним ветераном нашого Союзу, вірним і продуктивним службовиком, якого трудно заступити.

Не вважаючи на деякий брак персоналу, Рекордовий Департамент послідовно виконує швидку й ділову службу супроти всіх відділів, відповідаючи негайно на листи, помагаючи секретарям при зменшуванні випадків згрошевлювання грамот, і постійно дораджував відділовим урядовцям та членам, як розв'язати технічні проблеми, пов'язані зі змінами грамот з одної кляси на іншу, із змінами спадкоємців, з видачею дуплікатів грамот на місце загублених, забезпечуванням більше рисковних аплікантів і т.п. У добавок до великого навантаження детальною щоденною працею, наш новий заступник головного предсідника, пан Сохан, пише теж постійно спортові вістки для „Свободи" і є кореспондентом „Голосу Америки".

Фінансовий департамент

Фінансовий образ нашого Союзу був у 1966 році приблизно такий сам, як у минулих роках, а проте виразно позначився вже новий напрямок. Прибуток з членських вкладок зріс приблизно на 4% у порівнанні з 1965 роком, а прибуток з інвестицій зріс на 6.7%. Зріст активів на 1,170.000 дол. був найменшим зростом від 1954 року і виявляє початкові наслідки нижчих вкладок, прийнятих у 1965 році, сполучених із вищими дивідендовими виплатами кожного року, збільшеними конвенційними коштами, збільшеними коштами діяльности Союзу, збільшеними організаційними коштами з уваги на поширення організаційного департаменту та діяльність постійних організаторів. Наш фінансовий ріст итиме повільніше, хібащо зросте щорічний прибуток нових членів і зросте сума забезпечення у грамотах.

Ми виплатили понад 1,800.000 дол. на забезпеченеві грамоти, з чого дві треті припали живучим членам. Збільшились дивіденди для членів понад 82 років життя і вище до висоти однорічних членських вкладок. Раніше це стосувалося 85-літніх і старших членів. Ми погодились також давати вільні щорічні ферії також нашим членам на „Союзівці". Також наші члени, які виконують активну військову службу, мають право до однотижневої безплатної відпустки на „Союзівці".

Минулий рік був надзвичайним фінансовим роком, в якому ми досвідчили, що це таке „скупий" або „дорогий" грошовий ринок. Люди пошукували за ґрішми, як ніколи раніше, і це спричинило підвищення відсотків до найвищої стопи за останніх 40 років. Дохід з відсотків від бондів скочив з нижче 5% в січні до 6¾% в пізнішій частині року за першоякісні папери. Дохід з державних бондів зріс з 4% до 5.28%. Також відсотки від мортґеджів підскочили до історичних висот.

Наша інвестиційна політика впродовж року базувалася на наших власних студіях і на порадах та інформаціях, що їх ми діставали від банків та інвестиційних фахівців, і вона зосереджувалась на купні більш доходових бондів. Впродовж часу, коли ми приготовляли відповідні фонди для виплати дивіденд і на більші мортґеджові позички, ми інвестували в короткотермінових амерканських державних бондах і термінових депозитових посвідках Канадійського банку, щоб якнайбільшу суму з наших фондів мати продуктивною.

В липні ми піднесли відсоток на мортґеджові позички на ½% і ця підвишка важна й тепер. Ми стали теж консервативнішими при уділюванні позичок опертих на вартості реальности і виявляли більші вимоги щодо положення реальности, на яку признавали позичку. Цей наш підхід спричинював деякі нарікання, але ми не змінили нашого становища. Найвищу мортґеджову позичку на суму 200.000 дол. уділено українському православному соборові у Філядельфії.

Загальний прибуток з наших активів зріс з 4.08% до 4.09%. Правда, це не віддзеркалює докладно прибутку осягненого з інвестицій тому, що в ту калькуляцію враховано також прибутки і видатки Союзівки. Прибуток з американських корпораційних бондів, закуплених в 1966 році, становив пересічно понад 5½% та майже 6¼% в канадійських бондах. Мортґеджові позички призначені членам в ЗДА, приносили 5½% і 6%, а позички, уділювані церквам, 5%. Канадійські мортґеджі приносили ½% більше. Відсотки від позичок, уділюваних на грамоти, залишилися 4%.

(Продовження на стор. 5)

Annual Report 1967 by Supreme President Joseph Lesawyer

(Concluded from p. 3)

The 1966 record of operations of the Ukrainian National Association though affected by the usual and even unusual disturbing influences of a Convention year, can be considered favorable. All pre-established annual goals were not reached but the following comparison of the statistics for 1966 and 1965 indicates in round figures that our Association made normal overall progress.

The gains reflected by the above data with some exceptions are in line with the progress made in previous years. The decrease in the number of branches is in accordance with the policy we are pursuing of merging small inactive branches with other branches in the same area. The increase in the number of members organized is disappointing in view of the expanded Organizing Department and the higher cost of our organizing activities. The one-half point decrease in our certificate valuation reflects in part the higher cost of doing business without a commensurate increase in new business.

In the early part of last year the New Jersey Department of Banking and Insurance examined our operations for the three year period ending December 31, 1965. The 49 page report of the examination dated November 22, 1966 was received by our office in early January of this year. Copies were mailed to all Supreme Assembly members on January 6th with a request for comments. The report, which is a factual presentation of our procedures and financial status with comments and routine recommendations, was placed on file in the Department of Banking and Insurance of the State of New Jersey as of January 31, 1967.

Our books and records for the year 1966 were audited by Ernst and Ernst, Certified Public Accountants and by our Supreme Auditing Committee. These reports will be presented at this meeting by The Supreme Treasurer and the Supreme Auditing Committee.

The activities of the Home Office and the Canadian Branch Office, divided into five major departments, Organizing, Recording, Financial, Publishing, and Soyuzivka, were carried out by 63 permanent employees and five salaried Supreme Officers. Two Supreme Officers, our Canadian Vice President, Mr. Bohdan Zorych, and the Vice President in charge of the Recording Department, Mr. Walter Sochan, took office after the 26th Convention. Mr. Zorych, our Chief Agent in Canada and Canadian Director, assumed the full-time salaried position of Canadian Director as of August 1, 1966 on the terms and conditions approved at the first meeting of the Supreme Assembly held in Chicago immediately after the adjournment of the 26th Convention.

Organizing Department

The life blood of our business is new members. Last year prior to the 26th Convention we organized 2600 new members which was substantially over the preconvention goal of 2000 but the final total for the year was short of our annual goal of 6000 by slightly more than 1000 members. The pre-convention organizing flurry was stimulated by delegates vying for recognition, branches striving to better their membership standing, and the general interest of the Ukrainian community in our quadrennial meetings. We failed to maintain the same organzing momentum in the seven months following the convention because too many branches literally stopped working. We scheduled a series of meetings at the end of October and in November but they were too late to be of maximum help. Our appeal to secretaries and branch organizers to: (1) organize a minimum of one member per month, (2) sign up everyone in each family, (3) increase the amounts of all eligible members holding $500 certificates, (4) re-insure all eligible holders of maturing endowment certificates and paid-up certificates, and (5) to popularize the A.D.D., the 5 and 10 year term certificates, and the Double Protection certificates, was only partially effective.

Of the 4994 new members organized last year, adults comprised 56% of the total, juveniles 30% and A.D.D. certificates 14%. The Juvenile results are disturbing because the final totals indicate a decrease of 63 active juvenile members from the 1965 figures. The sale of A.D.D., 5 year and 10 year term, and Double Protection certificates continues to lag despite the attractive features of these plans.

We can be particularly pleased with the 1966 Canadian results. Canada set a new organizing record of over 1100 new members in one year. The Toronto District was the leading District in both countries with over 700 new members. The Montreal District established the highest percentage increase by nearly doubling its quota. The Winnipeg District made excellent gains. Partially responsible for the substantial increase in new members, particularly in the Toronto District, was the granting of mortgage loans and commitments on new churches and community homes in Thorold, Welland, London, and Toronto. In each city the local people cooperated with our Canadian office representatives and the local branches in encouraging their friends and neighbors to join our Association.

In the United States, Pennsylvania which continues to maintain its lead in number of branches and total membership, organized the highest number of new members for the year. New York State was second, Illinois third, and New Jersey fourth. New Jersey gained in total membership on Illinois and it is possible that it may replace Illinois as the third highest state in membership sometime this year.

The larger centers of the Ukrainian population in the United States and Canada continue to be our most productive areas but in the final sense our success or failure is determined by the ability and activity of branch officers. In 1966 approximately 25% of our branches failed to organize a single member and another 10% organized only one member each. Our largest branches are showing consistent declines in membership year after year. Branch 361, once our largest branch, has dropped from over 1800 members in 1955 to 1205 as of the end of 1966. Branch 204 with a one-time high of 1300 members now has less than 800. Branch 221 has declined from over 2000 to 1878. Branch 432 has lost 200 members in the past two years.

Losses in our largest branches are contrary to what we should expect. The opportunities for organizing members in the larger branches are generally greater because of the possibilities of contacting more people from day-to-day. The income received by the secretaries of these branches is substantial and should not only enable them to devote more time to systematic canvassing for new prospects but also obligates them to do so. Unfortunately too many secretaries are confining themselves primarily to the collection of dues. Such limited activity is not only contrary to the purposes and principles of our Association but is too costly.

A major change was made in our Organizing Department after the 26th Convention held in May. As of July 1, 1966 Dr. J. Padoch was relieved of responsibility for the Recording Department so that he could devote his entire time and energy to organizing work. His primary task is to formulate and supervize organizing plans, procedures, and techniques and to direct and control the organizing activities of the regional and district field men and our branches.

In Canada, Mr. Bohdan Zorych, on becoming the full time salaried Canadian Director as of August 1, 1966, was assigned the responsibility for all of our activities in that country. His duties include the planning, supervising, and coordinating the organizing program in Canada in close cooperation with the Supreme Secretary. One of his immediate steps was a three month tour of Western Canada for the purpose of stimulating more activity on the part of our Branches in that area and to recruit new personnel. We expect long range positive results from this trip.

We employ three full-time salaried regional field representatives and are searching for additional personnel. Mr. W. Hirniak employed since July, 1963 covers the middle west and the Windsor, Canada District. Mr. S. Hawrysz employed since June 1964 covers the eastern seaboard states, and Mr. Didiuk employed since August 1965 covers eastern Canada. In addition we have several part-time district organizers employed on a commission basis.

Our technique for operating with salaried full-time field representatives has not, as yet, been refined. We have been pursuing a loose pattern in the supervision and control of our field men and organizers and they have been left largely on their own. This definitely is not the most effective method of operating and will have to be improved.

The expansion of the Organizing Department has opened up new possibilities and opportunities for growth. Our full-time field men are not only organizing members on a daily basis but are also training Branch Officers and supervising Branch procedures. As yet the results in the United States have been minimal but with diligent application of time and newly learned skills, we should move forward at an accelerated pace. Canada last year spurted ahead substantially and is expected to continue this progress.

At the Supreme Executive Meeting last December we deviated from previous practices and established membership goals for the next three years. We announced plans to organize a minimum of 7000 new members this year, 8000 new members in 1968, and 9000 in 1969 so as to reach the milestone of 100,000 members in 1969, our 75th Anniversary Year.

Recording Department

The responsibility for the operation of the Recording Department was taken over by Mr. Walter Sochan as of July 1, 1966. Mr. Sochan was elected to the Supreme Executive Committee at the 26th Convention and his title as 4th Vice-President and his duties were designated by the Supreme Executive Committee at a meeting held in July 1966 in accordance with the directives of the Convention and the Supreme Assembly. His responsibilities and duties were not new to him when he took full charge for he had been employed in the Recording Department for 16 years. He is and has been our expert in office procedures connected with record keeping, underwriting, reinsurance, rate structure, and branch operations.

In the last six months of 1966 progress was made in speeding up the issuance of new certificates and the forwarding of monthly bills to secretaries. The monthly Recording Department reports are also prepared earlier for publication in our official organ, SVOBODA.

During the year the Recording Department suffered a severe loss with the passing of Mr. Lutwiniak. Mr. Lutwiniak, a 32 year veteran in our Association, was a faithful and productive employee who will be difficult to replace.

Despite handicaps with personnel, the Recording Department consistently provided prompt and efficient service to all branches, answering correspondence without delay, assisting secretaries to decrease cash surrenders, and constantly advised branch officers and members on how to resolve technical problems connected with changes from one certificate class to another, changing beneficiaries, replacing lost certificates, insuring sub-standard risks, etc. In addition to the massive amount of detailed work that he is responsible for, our new vice-president, Mr. Sochan, also writes the sport news for Svoboda and is a part time reporter for the Voice of America.

Financial Department

The financial picture of our Association in 1966 was comparable generally to previous years but new trends became evident. Income from dues increased approximately 4% over 1965 and investment income rose 6.7%. The growth in assets of $1,170,000 was the smallest increase since 1954 and reflects the beginning effects of lower rates adopted in 1965 coupled with higher dividend payments each year, increased convention costs, higher operating costs, and increased organizing costs due to the expansion of the Organizing Department and field activities. Our financial growth will tend to move at a slower pace unless and until annual production of new members is increased and the amount of insurance in force is raised.

We paid out over $1,800,000 in benefits of which 2/3's went to living members. Dividends were increased for members 82 years and over to the full year's dues. Formerly this applied to members 85 years and over. We also approved one month's free vacations annually at Soyuzivka for such members. Members on active military duty are also eligible for one week's free vacation each year.

Last year was an unusual financial year in that we experienced what was referred to as a tight or expensive money market. There was an unprecedented demand for funds and this caused interest rates to rise to a 40 year high. Bond interest yields jumped from under 5% in January to as high as 6 3/4% in the latter part of the year on top grade securities. Yields on government treasury bills rose from 4% to a high of 5.28%. Mortgage interest rates also rose to historic highs.

Our investment policy during the year based on our own studies and on advice and information received from banks and investment experts was to concentrate on the purchase of higher yielding bonds. During the periods when we were accumulating the necessary funds for dividends and for the larger mortgage loans, we invested in short term U.S. Treasury bills and Canadian bank term deposit receipts so as to keep the maximum amount of our funds productive.

In July we raised the interest rate on mortgage loans by one-half percent and this increase is still in effect. We also became more conservative in the amounts loaned in relation to the value of a property and were more selective as to location of properties on which loans were approved. This procedure caused some grumbling but we did not alter our position. Our largest mortgage loan was in the amount of $200,000 made to the Ukrainian Orthodox Cathedral in Philadelphia.

The overall yield on our total assets increased from 4.08% to 4.09%. This does not, however, accurately reflect the yield gain on investments because Soyuzivka income and expenses are included in this calculation. The yields on United States corporate bonds purchased in 1966 averaged over 5½% and almost 6¼% on Canadian bonds. Mortgage loans made in the United States to members yielded 5½% and 6% and those made to churches yielded 5%. Canadian mortgages yielded ½% higher. The interest rate on certificate loans remained at 4%.

All of our bond investments are in good standing. We are beginning to experience some difficulty with collections on a few mortgages. Payments have slowed up and several loans are in default. Some are in arrears on taxes.

(Continued on p. 5)

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(Продовження зі стор. 4)

Всі нові інвестиції в бондах є в доброму стані. Ми починаємо зазнавати деяких труднощів в інкасуванні деяких мортґеджів. Вплати на мортґеджі сповільнилися і кілька позичок є під загрозою несплачення. Деякі із морґеджів податково заборговані. Ми були примушені виповісти одну морґеджову позичку в Канаді і задумуємо додаткові виповідження. Перед нами також можливість втрати основного капіталу в одній із посілостей в Шикаґо.

Маємо також труднощі з кількома припізненими відділами. Колишній секретар одного із канадійських відділів довгує нам зібрані вкладки забезпечення і деякі із відділів у ЗДА і в Канаді є в заборгованості. Такі відділи перебувають під нашою постійною перевіркою і ми стримуємо всі виплати винагород їхнім секретарям й організаторам. Ця процедура спричинює чимало нарікань, але ми проводимо твердо свою політику щодо цього. Чимало важких турбот спричинює нам апатія і байдужість частини членства у відділах, урядники яких не виконують задовільно і згідно із статутом своїх обов'язків. Особливо прикро нам, коли такі труднощі виникають з цього погляду у тих відділах, в яких становища урядовців займають члени наших головних органів.

Найбільш значна підвишка наших адміністраційних видатків проявилася у платнях. Ми виплатили в 1966 році понад 27,000 дол. більше у платнях, як попередніми роками. Зросли також видатно наші видатки на групове забезпечення і лікарську та шпитальну опіку наших робітників: вони винесли понад 3,300 дол., майже подвійно стільки, як в 1965 році. Всі наші службовці мають групове забезпечення до навищої ставки, що дорівнює заробітній платні одного року і ми платимо 50% медичого і шпитального забезпечення. Створено також резервовий фонд для покриття пенсійних зобов'язань супроти нашого колишнього касира п. Романа Слободяна; зроблено це згідно з рекомендаціями нашого актуарія.

Кошти винайму машин Ай-Бі-Ем зредуковано майже на половину, бо ми закупили частину виряду за дуже приступну ціну. Інші канцелярійні поліпшення й додатки були роблені в мінімальному засягу. Кошти наших приміщень в дальшому дуже низькі, що зв'язано з надзвичайно поміркованими видатками на утримування наших будинків. Незвичайна підвишка в адміністраційних видатках була спричинена 26-ою конвенцією: ми видали приблизно 60,000 більше, як на 25-ту конвенцію в 1962 році. Вплинуло на цю підвишку головно збільшення денних діст для делеґатів до суми 50 дол.

Фінансовий відділ у своїй цілості працював дуже успішно протягом усього року. Зміна на становищі головного касира з тим, як п. Іван Кокольський перейняв його обов'язки після відходу п. Романа Слободяна по 47 роках безперервної служби в Головному Уряді УНС, відбулася легко і без будь-яких затримок і втрат у часі. Довгорічна ознайомленість п. Кокольського з нашим способом і практикою урядування допомогла йому увійти у виконування всіх функцій і відповідальностей швидко і з успіхом.

Усі наші бондові цертифікати ми дальше тримаємо в депозиті на спеціяльному Охоронному Конті в Комершел Трост Компані стейту Ню Джерзі. Цей банк інкасує всі поточні проценти, передає також наші бонди до грошової реалізації після того, як вони дозріють, і депонує всі гроші на наше чекове конто. Послуги згаданого банку в цьому відношенні виявилися для нас дуже корисними. Виданням морґеджових позичок відає безпосередньо наша канцелярія.

Ми продовжуємо розмови з нашими рахівниками-експертами і з фабрикантами бюрових машин на тему поліпшень в зберіганні фінансових рекордів і евентуальної механізації деяких ділянок нашого канцелярійного урядування. Присвячено також дещо уваги й часу на випрацювання домови з одним із наших банків в справі виконування частини нашої канцелярійної праці з допомогою його ж бюрових машин.

Видавничий Відділ

Видавання „Свободи", „Українського Тижневика", „Веселки", щорічкого календаря-альманаха і різних книжок українською й англійською мовами є й надалі однією із найважливіших ділянок нашої діяльности. „Свобода" вдержує свою позицію як найбільш важливий щоденник українською мовою у вільному світі. „Український Тижневик" є одним із найкращих періодиків цього роду англійською мовою. Минулого року ми видали вибір (дайджест) із „Веселки" англійською мовою і цей почин був прийнятий із захопленням. Плянуються дальші такі ж видання. Передплати на „Веселку" зменшилися минулого року незначно, але,здається, цього року ця тенденція зміниться на краще. Наш Календар-альманах був присвячений 50-річчю з дня смерти Івана Франка і був одним із найкращих наших календарів. Видані нами книжки включно з історією УНСоюзу англійською мовою і книжка „Наш Кардинал" були зустрінуті із захопленням, про що буде у звідомленні нашого головного редактора.

Кількість союзових передплатників „Свободи" — тих, що платять 65 центів місячно, трохи збільшилася, але кількість передплатників, які платять зменшену передплату — 50 і 30 центів місячно, зменшилася на понад двісті. Порівняння останніх двох років дає таку картину:

Annual Report 1967 by Supreme President Joseph Lesawyer

(Concluded from p. 5)

We were forced to foreclose a mortgage loan in Canada and we are contemplating additional foreclosure. We are faced with a possible loss of principal on one property in Chicago.

We are having difficulty with several delinquent branches. A former secretary in a Canadian branch is in default and other branches in the United States and Canada are in arrears. We are keeping such branches under close scrutiny and holding up all payments of awards to the secretaries and organizers. This procedure has caused some grumbling but we hold the line firmly. A problem that is causing us increasing concern is the apathy and indifference on the part of members in branches where officers are failing to perform their duties promptly and in accordance with the By-Laws. It has been particularly embarrassing to have such situations prevalent in branches where Supreme Officers held branch posts.

The most significant increase in our administrative costs has been in salaries. We paid out over $27,000 more in salaries in 1966 than in the previous year. We also paid an increase in group insurance and medical and hospitalization charges of over $3,300 which was more than double the cost in 1965. All of our employees are covered with group insurance to a maximum amount equal to one year's salary and we pay 50% of the medical and hospitalization insurance costs. A reserve fund was established to cover the pension liability to our former treasurer, Mr. Roman Slobodian, in accordance with the recommendation of our actuary.

The rental of IBM equipment was reduced by more than one-half because we purchased part of the equipment at a very attractive price. Other office improvements and additions were kept at a minum. The rental of our premises continues to be very low because the carrying charges on our buildings are extremely reasonable. An unusual increase in cost was incurred by the 26th Convention. We spent approximately $60,000 more than on the 25th Convention in 1962. The bulk of the increase was due to the raising of the delegate's perdiem allowance to $50.

The financial department as a whole operated efficiently throughout the year. The change-over in the Supreme Treasurer's position as Mr. John Kokolski assumed the post on the retirement of Mr. Roman Slobodian after 47 years of continuous service as a Supreme Officer, was carried out smoothly and with no loss in momentum. Mr. Kokolski's long-time familiarity with our procedures and practices enabled him to carry on all functions and responsibilities efficiently and promptly.

We are continuing to keep all of our bond certificates on deposit in a Custodian Account with the Commercial Trust Company of New Jersey. The bank collects all the interest when due and also presents the bond certificates for payment when they mature and all monies are deposited to our checking account. We have found their service reliable. Mortgage loans are serviced directly by our office.

We are continuing discussions with our accountants and with office equipment manufacturers regarding improvements in our record keeping and the possible mechanization of some of our office procedures. Some thought has also been given to working out arrangements with one of our banks for the handling of part of our work with their data equipment.

Publication Department

The publication of Svoboda, the Ukrainian Weekly, Veselka, the annual almanac, and various books in Ukrainian and English continues to be one of our most important operations. Svoboda maintains its position as the most important Ukrainian language daily in the free world. The Ukrainian Weekly is one of the best periodicals of its kind in the English language. Last year we published a digest of Veselka in English and it was greeted with enthusiasm. Additional issues are being contemplated. Subscriptions to Veselka declined slightly last year but it appears that trend is being reversed this year. The almanac or calendar was dedicated to the 50th anniversary of Ivan Franko's death and was one of our best annual issues. The books that were published including the History of UNA in English and Our Ukrainian Cardinal were enthusiastically acclaimed and will be reported in detail by our editor-in-chief.

The number of UNA Svoboda subscribers paying 65¢ per month increased slightly but losses of subscribers paying the reduced rates of 50¢ and 30¢ per month dropped by over 200. The comparison for the past two years is as follows:

Місячно платили по Monthly charge	1966	1965	Збіл. або зменш. Inc. or Dec.
65¢	11,982	11,951	+ 31
50¢	225	374	—149
30¢	2,041	2,100	— 59
	14,248	14,425	—177
„Український Тижневик" Ukrainian Weekly	431	440	— 9

Прихід з інших джерел і видатки за останній рік в порівнянні з 1965 роком дають таку картину:

The income from all sources and disbursements for the past year compared with 1965 are as follows:

SVOBODA STATEMENT — ЗВІДОМЛЕННЯ СВОБОДИ

INCOME — ПРИХІД

	1965	1966	
Subscription: — Передплата:			
UNA Members — Від членів УНС	$119,200.00	$130,200.00	+$11,000.00
Sale on Stands — Кольпортаж	5,915.65	4,176.95	— 1,738.70
Individual: 3 mos. — 3 місяці	1,102.60	944.71	— 157.89
6 mos. — 6 місяців	4,978.47	4,884.97	— 93.50
12 mos. — 12 місяців	24,439.10	26,283.27	+ 1,844.17
Books — Книжки	5,500.36	5,850.93	+ 350.57
Advertising — Оголошення	61,752.76	64,841.74	+ 3,088.98
Printing — Друкарські роботи	34,467.20	45,993.53	+ 11,526.33
Cards and Calendars — Картки і календарі	343.03	210.29	— 132.74
Change of address — Зміни адрес	100.45	93.32	— 7.13
Refund Electr. Consumption — Зворот за електрику	810.00	660.00	— 150.00
Refund Postage — Зворот за пошту	109.95	167.77	+ 57.82
Refund Telephone — Зворот за телефон	95.25	234.94	+ 139.69
Almanacs — Продаж Альманаху УНС	17,054.89	8,861.18	— 8,193.71
Press Fund — Пресовий фонд	7,486.18	3,612.41	— 3,873.77
"Veselka" Subscription — Передплата „Веселки"	9,448.44	8,917.96	— 530.48
New Jersey Sales Tax — Стейтовий податок Н. Дж.	———	38.40	+ 38.40
Miscellaneous — Різне	1,349.11	3,378.51	+ 2,029.40
	$294,153.44	$309.350.88	+$15,197.44
Discount on Sales — Продажний опуст	—2,783.24	—2,964.12	+ 180.88
	$291,370.20	$306,386.76	+$15,016.56

DISBURSEMENTS — РОЗХОДИ

Payroll: Editorial — Платня: Редакторів	$ 38,979.55	$ 45,491.01	+$ 6,511.46
Printing — Робітників друкарні	90,488.42	96,136.33	+ 5,647.91
Office — Адміністрації	23,254.18	26,521.98	+ 3,267.80
Correspondents — Кореспондентів	5,900.00	4,260.00	— 1,640.00
Special Correspondents — Спеціяльні кореспонденти	6,682.00	5,463.00	— 1,219.00
"Veselka" Correspondents-Кореспонденти „Веселки"	3,640.00	3,805.00	+ 165.00
Postage — Поштові оплати	14,726.38	14,704.49	— 21.89
Material — Папір й ін. матеріяли	57,330.43	64,301.25	+ 6,970.82
Rent — Чинш	12,000.00	12,000.00	———
Telephone — Телефон	1,823.19	1,894.58	+ 71.39
Gas and Electric — Газ й електрика	3,056.13	3,276.53	+ 220.40
Office Supplies — Канцелярійне приладдя	1,373.05	1,066.75	— 306.30
Office Expense — Канцелярійні видатки	593.60	541.99	— 51.61
Printing Department Expense — Друкарський виряд	1,396.34	1,320.52	— 75.82
Parts and Repairs — Частини й направи	2,572.22	1,893.36	— 678.86
Books — Книжки	922.81	1,819.01	+ 896.20
Post Office Box — Поштова скринька	24.00	24.00	———
Insurance — Забезпечення	3,021.57	3,278.80	+ 257.23
Taxes — Податки	6,268.48	8,445.52	+ 2,177.04
Commission — Комісове від оголошень	185.79	157.28	— 28.51
Manuscript — Рукописи	770.00	1,145.00	+ 375.00
Newspapers — Газети й журнали	600.00	735.00	+ 135.00
Pension — Пенсії	4,676.00	672.00	— 4,004.00
Donation — Пожертви	———	15.00	+ 15.00
Cards and Calendars — Картки і календарі	88.07	———	— 88.07
N. J. Sales Tax — Податок від продажу Н. Дж.	———	13.31	+ 13.31
Miscellaneous — Різне	11,856.20	9,234.77	— 2,621.43
	$292,228.41	$308,216.48	+$15,988.07
Discount on Purchases — Продажний опуст	—211.19	— 163.13	— 48.06
	$292,017.22	$308,053.35	+$16,036.13

RECONCILLIATION — ЗІСТАВЛЕННЯ

Cash in Bank 1/1 — Готівка в банку на 1/1	$ 3,399.40	$ 2,752.38	—$ 647.02
Income — Прихід	291,370.20	306,386.76	+ 15,016.56
	$294,769.60	$309,139.14	+$14,369.54
Disbursements — Розходи	—292,017.22	308,053.35	+ 16,036.13
Bank Balance 12/31 — Банковий баланс на 12/31	$ 2,752.38	$ 1,085.79	—$ 1,666.59

В цілості виплати для „Свободи" з наших загальних фондів виносили яких 130 000 долярів або приблизно 28 000 дол. більше, як одержано від передплатників УНСоюзу. Якщо ми додамо 6% виплачених секретарям за інкасування передплат на „Свободу", то дефіцит збільшиться на дальших 6 000 долярів або в цілості до приблизно 34 000 дол. у році. З огляду на дальше збільшення операційних видатків, можна сподіватися подібного або й навіть більшого дефіцита в майбутньому.

Прибутки від продажу „Свободи", готівкою або в газетних кіосках, збільшилися на 1 700 дол. але водночас із цим передплати від не-членів зменшилися на 1 600 дол. Передплата для не-членів виносила далі 12 долярів на рік. Прибутки за оголошення були найвищі від таких же прибутків одержаних в будь-якому минулому році. Зросли видатно приходи за друкарські роботи, як також прибутки з різних джерел. Ми зазнали поважного зменшення в прибутках за альманах і на пресовий фонд.

Кошти друкування й адміністрації у звітному році були вищими. Платні збільшилися більше як на 7% Кошти матеріялів пішли вгору на 12% і податки підвищилися на 33%.

Новий виряд, закуплений друкарнею включає столи для метранпажів й полиці. Ці поліпшення вплинули на успішність і продукцію видавництва. Потрібне ще інше влаштування, щоб замінити застарілі машини. Рекомендація в справі закупу модерної друкарської преси й іншого виряду буде запропонована Головним Екзекутивним Комітетом на цьому засіданні.

СОЮЗІВКА

Союзівка, наша відпочинково-виховна оселя в Кетскилських горах, збільшила в 1966 році свої загальні прибутки до 290 000 долярів або на 6% більше, як в 1965 році. Оплати за кімнати зменшилися, але продаж харчів й інші прибутки покрили з наддатком це зменшення. Прихід за першу половину року був вищий, як у 1965 році. Літні місяці були також трохи кращі, але ж останні два місяці показали деяке зменшення в порівнянні з попереднім роком. Приходи за перших три місяці 1967 року є вищі, як за такий же сам період 1966 року.

Кошти адміністрування збільшилися дуже гостро в 1966 році. Кошти харчів зросли більше як на 15% і збільшилися також платні. Витрати на умеблювання й виряд зросли на понад 6 000 долярів. Збільшилися й інші видатки, включно з огріттям, світлом і пальним.

Союзівка продовжує втримувати свою позицію, як найбільш популярна вакаційна оселя в Америці. В літніх місяцях було стільки гостей, що їх годі було примістити, і також позасезонові місяці стають з часом все більше популярними. Сильно впливає на нашу позасезонову діяльність погода і це вона спричиняється до непевности.

Минулорічна діяльність і програма розваг та зайнять для гостей були такими ж, як і в минулих роках. Головними атракціями Союзівки були й далі: купальний басейн, тенісові корти, мандрівки в терен, вікендові концерти й забави з танцями, приємна обслуга й харчі найвищої якости. Головною нашою проблемою продовжує бути недостача кімнатних приміщень і відповідних влаштувань для паркування авт поблизу різних будинків. Під час літніх місяців і святкових кінців тижня ми примушені відмовляти десяткам і соткам людей приміщення і прохарчування. Тому, що ми даємо першість нашим постійним гостям, ми не мали можливости приймати замовлень на кімнати від декого з нових гостей на літній сезон протягом двох чи трьох літ під ряд.

Маємо також трудноші в підшукуванні кваліфікованого персоналу і механіків для зовнішніх робіт. Також важко знайти тимчасових робітників в позасезоновому часі. Ми не мали ніяких труднощів в знаходженні для праці дівчат і хлопців — учнів середніх шкіл і коледжів, які становили головну частину наших службовців в місяцях липні та серпні, але ж разом з цим були труднощі в знаходженні кваліфікованих робітників з-поміж осіб того віку.

Курси Українознавства й дитячі табори відбувалися в такому самому обсягу, як і минулими роками. Кількість зареєстрованих учасників Курсів Українознавства була меншою як в 1965 році і більшість учнів починали їх з дуже малою знайомістю української мови. Все ж таки, минулорічні курси були одними з найповажніших і в оцінці директора курсів проф. В. Стецюка — дали кращі —за пересічний стан — висліди. Чималою перешкодою були для нас і далі невистачальні житлові приміщення, особливо ж для хлопців, як також брак більшої залі на читальню.

Дитячі табори, що їх директоркою була пані Зиновія Пиріг, пройшли дуже успішно. Діти гарно і з приємністю провели свій час і батьки були задоволені з опіки й уваги у відношенні до їхніх дітей і з того, що вони навчилися по-українськи. Пописи, влаштовані дітьми на закінчення таборів були дуже цікавими й давали чимало розваги.

Концерти, мистецькі виставки і доповіді втішалися широкою увагою, суботні вечори з танками під відкритим небом притягали кожного тижня під час літа сотки й тисячі людей.

Дуже успішними були спортові змагання, влаштовані під час кінця тижня перед Днем Праці, зокрема плавацькі та тенісові. Тенісові змагання були перериванi зливним дощем в суботу і неділю, але їх проведено згідно з програмою, винаймаючи для деяких мечів криті тенісові корти в північному Ню Джерзі. Гарна погода в третьому дні — в понеділок дозволила на проведення фіналу у цих

(Продовження на стор. 6)

The total advanced to Svoboda from our general funds amounted to $130,200 or approximately $28,000 more than received from U.N.A. subscribers. If we add the 6% paid to secretaries for collecting Svoboda subscriptions, the deficit is increased by another $6000 or a total of approximately $34,000 for the year. With operating costs continuing to increase, we can anticipate similar or even larger deficits in the future.

Income from Svoboda cash sales or to news stands decreased by $1700 but subscriptions to non-members increased by $1600. Rates to non-members continued at $12.00 per year. Advertising income was the highest ever received in any year. Printing revenues rose substantially and miscellaneous income was higher. We suffered a serious drop in income for the almanac and the Press Fund.

Operating expenses for the year were higher. Payrolls increased more than 7%. Material costs were 12% higher and taxes rose by 33%.

New equipment purchased for the Printing Shop included composing tables and work benches. These improvements have increased our efficiency and output. Other equipment is needed to replace out-moded printing machinery. A recommendation for the purchase of a modern press and other equipment will be presented at this meeting.

Soyuzivka

Soyuzivka, our resort in the Catskill Mountains increased its 1966 gross income to $290,000 or 6% more than in 1965. Room rentals were lower but food sales and other income more than covered the decrease. Income for the first half of the year was higher than in 1965. The summer months were also slightly better but the last two months showed a decline from the previous year. Income for the first three months of 1967 is higher than for the same period in 1966.

Operating expenses rose sharply in 1966. Food costs rose more than 15% and wages were higher. Expenditures for furniture and equipment increased by over $6000. Other charges including heat, light and power were higher.

Soyuzivka continues to maintain its position as the most popular Ukrainian vacation resort in America. The summer months draw a capacity crowd and the off-seasons are slowly becoming more popular. The weather, however, strongly influences our off-season business and makes it uncertain.

Last year's operations and schedule of events was similar to previous years. Our main attractions continue to be the swimming pool, tennis courts, hiking trails, week-end concerts and dances, the friendly service, and the high quality food. Our problems continue to be the lack of rooms and adequate parking facilities in the vicinity of the various buildings. During the summer months and on holiday weekends we are forced to turn away scores of requests for accommodations. Because we give preference to old customers, we have been unable to accept reservations from the same new people for the summer period for two and three years in a row.

We are experiencing difficulty in obtaining qualified maintenance personnel and out-door handy-men. It is also harder to get temporary help during off-season periods. We have not had any problem getting high-school and college boys and girls who form the bulk of our employees during July and August but we do have difficulty obtaining competent help in this age group.

The Cultural Courses and the Children's Camp were conducted along the same lines as in past years. The registration at the Cultural Course was smaller than in 1965 and more of the students were beginners with little knowledge of the Ukrainian language. However, the class was a very serious one and was given a better than average rating by Prof. W. Steciuk, the director of the Courses. We continue to be handicapped by inadequate living quarters, particularly for the boys, and with poor lecture room facilities.

The Children's Camp, directed by Mrs. Perih, was highly satisfactory. The children enjoyed their stay and the parents all were pleased with the care and attention given their children and with the training they received in Ukrainian. The performances staged by the children at the conclusions of the camp periods were surprisingly interesting and entertaining.

The concerts, art exhibits, and lectures attracted wide attention. The Saturday night out-door dances, as usual attracted capacity crowds every week-end during the summer.

The Labor Day week-end Sports Program, including a swimming meet and tennis tournament, was highly successful. The tennis tournament was marred by rain late Saturday and Sunday but the schedule was maintained by arranging for the playing of certain matches on in-door courts in northern New Jersey. Fair weather on Labor Day Monday permitted the play of the finals as originally planned. This particular sports program has developed into one of the most attractive and popular events at Soyuzivka over the past several years.

Our U.N.A. Day program held September 17 and 18 was one of the best we have ever had. The featured attractions included the appearances of the famous movie and television stars Jack Palance and Michael Mazurki and the international beauty queens Michelle Metrinko and Maria Rubczuk. Over 2000 people attended the concerts and viewed the Miss Soyuzivka contest.

We continued with the improvement and modernization of rooms in the different buildings. With the work that was completed this spring, we now have all but two rooms on

(Continued on p. 6)

Звіт головного предсідника Йосипа Лисогора

(Продовження зі стор. 5)

змаганнях так, як це було заплянована. Ця окрема спортова програма розвинулася протягом останніх кількох років у найбільш атрактивну й популярну подію на Союзівці.

Програма нашого Союзового Дня, що відбувся 17 та 18 вересня 1966 гоку, була найкращою з усіх дотеперішніх. Атракції цього дня включали виступи славних кінових і телевізійних артистів Джека Пеленса та Майка Мазуркі і міжнародних королев краси Мічелл Метрінко і Марії Рибчук. Понад дві тисячі осіб брало участь у концертах і приглядалося виборові Місс Союзівки.

Ми продовжували поліпшувати й модернізувати кімнати в різних будинках. Після закінчення робіт цієї весни, ми змодернізували вже усі — крім двох, однієї на першому й однієї на другому поверсі — кімнати в головнім будинку. З кожним роком збільшується попит за цими новими кімнатами. Тепер усе тяжче знаходити гостей для дешевих кімнат.

Наші заходи в справі дому для старших осіб - пенсіонерів не пішли вперед. Ми не одержали ніяких нових аплікацій про прийняття, хіба тільки спорадичні запити. Було всього троє осіб, які жили в нашому домі для старших протягом більшости звітового року. Після літнього сезону одна з цих осіб виїхала. Тепер залишилося тільки двоє.

Культурна Комісія

Склад Культурної Комісії поширено і вона тепер включає членів Головного екзекутивного комітету, редакції „Свободи" й „Українського Тижневика", п. Володимира Ґалана з Гол. Контрольної Комісії та п. Мирона Куропася з Головної Ради УНС. Комісія, і передусім ред. Антін Драган, як її секретар, відають над закінченням матеріялів для другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства. Ред. Богдан Кравців співпрацює з проф. Володимиром Кубійовичем над редаґуванням і підготовою матеріялів до друку. Відбулося предімінарне засідання з представниками видавництва Торонтського Університету й узгіднено з ними тимчасовий плян публікації другого тому. Книга мала б бути закінчена напркінці 1968 року і випущена в продаж в 1969 році у зв'язку з відзначуванням нашого 75-річчя. До цього часу продано 2 600 примірників першого тому. Ми одержали понад 54 000 дол. готівкою за ці книжки і маємо ще приблизно 1 600 долярів на людях.

Культурна Комісія займалася розвагово-виховними імпрезами і програмами на Союзівці, включно із веденням Курсів Українознавства і дитячими таборами. Обговорювано також засоби й заходи для заохочення відділів щодо влаштовування культурних імпрез на місцях.

Започатковано також випрацьовування плянів для відзначення нашого 75-річчя в 1969 році. Один із найвидатніших сучасних українських письменників у вільному світі п. Улас Самчук, заанґажований нами для написання мистецького твору на тлі діяльности Союзу і його впливу на розвиток українського життя в ЗДА і Канаді. Ця книжка буде опублікована в 1969 році в рамцях наших ювілейних святкувань. Обмірковується влаштування спеціяльних імпрез в суботу і в неділю, 22 і 23 лютого 1969 року, включно з премієрами українських опер, концертами й іншими видатними атракціями в усіх місцевостях, де існують наші відділи.

На річному засіданні в 1965 році, головний уряд, у своїх зусиллях розв'язати деякі із сучасних проблем нашої молоді, створив Виховно-Дослідну Підкомісію у рамцях Культурної Комісії. Підкомісія має свій осідок у Шикаґо під керівництвом п. Мирона Куропася, як голови і її уповноважено кооптувати в разі потреби додаткових членів. Із звідомленнями про свої пляни й заходи Підкомісія виступала на нарадах Культурної Комісії напркінці січня 1966 року і під час 26-ої Конвенції. У зв'язку з деякими трудношами й непорозуміннями цих заходів не завершено так, як було заплянована. Справа скомплікувалася через контроверсію щодо способів переведення і безпосередніх цілей діяльности Підкомісії. Програма цієї діяльности буде розглянута в цілості на цих наших річних нарадах і нові рішення будуть базовані на досвіді останніх двох років.

Спортова Діяльність

У квітні минулого року ми відбули перший наш турнір в круглях в Аліквіппі, Па. в приміщеннях 120 Відділу УНС. В цьому кругольному турнірі УНСоюзу брало участь 26 дружин із Пенсилвенійського, Нюйоркського й Іллинойського стейтів. Гарний успіх цього турніру треба завдячувати праці турнірового комітету, в склад якого входили пані Олена Олек, п. Андрій Джула, п. Василь Гузар, як також члени місцевого комітету в Аліквіппі під проводом п. Андрія Русенка. Другий Крайовий Турнір у круглях відбувся в Рочестері, Н. Й. в квітні мин. року з участю 32 дружин. Проходили ці імпрези під керівництвом названого Комітету, що його очолює, як голова, п. Василь Гузар, наш колишній головний радний. Ми дуже вдячні п. Василеві Гузарові за його повну посвяти працю в нашій спортовій ділянці і за його видатну допомогу для нашого Союзу.

Як і в минулому, ми продовжували підтримувати фінансово наші Відділи в розгортанні діяльности в таких ділянках спорту, як бескетбол, копаний м'яч і круглі. Ми також підтримували влаштовування спортових імпрез на Союзівці, зокрема плавацьких змагань, тенісових турнірів, змагань у відбиванці, бейзболі, лещетарстві, совгарстві та мандрівництві.

Цього року ми були спонзорами міжнародних футбольних змагань між збірною українців ЗДА і Канади і шотляндською командою „Данді". Змагання зустрілися з широким зацікавленням і притягнули яких 4 000 глядачів. Плянуються інші імпрези цього типу.

Громадська діяльність

Наш Союз продовжує так само, як і в минулому, співпрацю з Українським Конґресовим Комітетом Америки і ми активно й гаряча підтримуємо справу Світового Конґресу Вільних Українців, який має відбутися в Ню Йорку, в листопаді цього року. Недостача єдности в нашій українській спільноті вплинула на жаль неґативно на успішність праці Конґресового Комітету і сповільнила підготову до Світового Конґресу. Не зважаючи на всі трудноші, ми ніколи не припинили наших зусиль для досягнення порозуміння в питаннях, що стоять перед нашою громадою і в життьовій конечності для загальної співпраці усіх угрупувань на добро нашого народу.

Ми продовжуємо співпрацювати і підтримувати діяльність наших церковних кіл, виховних установ, професійних об'єднань, молодечих організацій, жіночих клюбів й інших товариств. Від нас вимагають безупину, щоб ми співпрацювали, спонзорували, фінансували, пропаґували, сприяли, приставали до або ж співділяли в найрізнородніших проєктах й починах, зв'язаних з багатьма фазами і ділянками нашого щоденного життя. Увесь час ми дбаємо про те, щоб використовувати наші засоби тільки в тих напрямках, які дають найбільшу користь усій нашій спільноті і допомагають в рості нашого Союзу.

В минулому році видання і продаж книжки „Наш Кардинал" завершилися збіркою фондів на запроєктований Кардиналом Йосифом Сліпим Український Католицький Університет у Римі і вплинули позитивно на інші збіркові акції на цю високу ціль, започатковані різними українськими громадами ЗДА і Канади.

Ми співпрацювали тісно з Університетом Міннесоти в постачанні йому матеріялів для Українського Відділу його Іміґраційних Архівів, проєкту, який дає величезні можливості для зібрання і збереження цінного історичного матеріялу про наш український народ.

Члени нашого Головного Уряду брали участь в урочистостях посвячення Української Православної Катедри у Філядельфії і в благословенні наріжного каменя Української Католицької Катедри в тому ж місті.

Ми активно підтримували в наших пресових виданнях українських кандидатів для різних публічних становищ, в тому також і члена нашого Головного Уряду п. Івана Одежинського.

Останньої осени ми брали участь у нарадах представників українських братських подомогових організацій, що відбувалися у Філядельфії заходами Союзу Українців Католиків „Провидіння". Завданням цих нарад було — згідно з проголошенням — розглянути шляхи й засоби для тіснішої співпраці між нашими Союзами. Дискусії були дружні і чергові наради заплянована на осінні місяці цього року і їх господарем буде наш Союз. На мій погляд, цього роду конференції досить обмежені у своїх можливостях в той час, як представники усіх цих Союзів зустрічаються реґулярно в характері членів УККА і коли всі вони є водночас членами Конференції Українських Фінансових Інституцій Америки.

Будинок нашої централі

Ми є власниками двох будинків у Джерзі Сити, Н. Дж., в яких приміщені уся наша канцелярія й видавництво з друкарнею, й обтяжуємо себе чиншом за них у висоті 24,000 долярів річно. Двоповерховий будинок, з двома підвальними приміщеннями, при 81 - 83 Гренд стріт займає площу розміру 50 на 100 стіп і був збудований в 1928 році. Ця міцна і вогнетривка будова із цегли та сталі є в добрій фізичній кондиції. Прилеглий будинок, при 79 Гренд стріт, був закуплений в 1960 році, це колишні житлові приміщення перебудовані для наших потреб, головно для складів та канцелярійних і рекордових актів. Поширення нашої діяльности і зріст членства переросло ці приміщення і ми стоїмо перед конечністю набуття нових і більших.

Згідно з рекомендаціями Головного Уряду протягом останніх чотирьох років ми оглянули багато будівельних площ і будинків у Джерзі Сиϯі, Нюарку й Ню Йорку для евентуального нашого нового приміщення. Ми також обслідували в цьому відношенні підміські околиці. В минулих двох роках ми обмежили наше зацікавлення до Джерзі Сити й Нюарку. Тепер ми зацікавлені в будові — під нашим спонзоруванням — великого не-прибуткового апартаментового проєкту з відповідними удогідненнями і приміщеннями для нашої канцелярії і друкарні. Цей будинок мав би бути частиною новобудівельної програми Ґреґорі Парк при Ексченрж Плейс, всього два бльоки від наших теперішніх приміщень. Ми передали щодо цього нашу оферту будівникові проєкту Ґреґорі Парк й очікуємо на рішення міського й федерального урядів.

Ця пропозиція, на мою думку, рішуче корисна для нашого Союзу. Як спонзори, ми були б власниками будинку вартости кількох мільйонів дол. Всі кошти парцелі і будови будинку покрила б державна аґенція у формі довготермінової і низько процентової морґеджової позички. Податки з реальности були б обмежені до 15¾ загального прибутку з отримуваного комірного. Приміщення для культурних і спортових потреб громади були б включені у загальний проєкт. Було б відведене місце на паркування та було б упорядковане довкілля дому.

Проблеми, з якими ми мусіли б погодитись, включали б нагляд над цілим будинком державної аґенції. адміністрацію дому адміністраційною фірмою, яку затвердила б державна аґенція, контрольований винайм помешкань та обмеження щодо доходу комірників. Однак усі ті контролі й обмеження скінчились би, як тільки була б сплачена позичка, ґарантована урядом.

Інший момент, що його треба взяти на увагу, це положення Монтґомері Стріт і Ексченрж Плейс. Фирст Нешенел Бенк оф Ню Джерзі обмірковує поширення своїх приміщень і будування своєї централі на великому кусні ґрунту, що його він має на Монтґомері Стріт між вулицями Ґрін і рікою Гадзоном. Названий банк проаналізовує тепер вислід верчення, щоби знати, який тип будинку вони можуть збудувати і скільки на це треба ґрунту. Як тільки вони завершать свої пляни — вони будуть переговорювати з нами.

Ми розпитували також за можливостями спонзорувати якийсь будівельний проєкт в Ню Йорку, подібний до того в Джерзі Сиϯі, але на долині Ню Йорку нема нічого такого, що могло б викликати зацікавлення у наших членів.

Загальна діяльність

Програма наших стипендій покищо ще не здобула собі загальної популярности. В минулому році все ще було на того роду стипендії, що їх ми даємо, замало аплікацій. Стипендійна Комісія стрінулася після конвенції і призначила три звичайні нагороди, разом 2 000 дол., та поручила четверту стипендію у висоті 200 дол., яку затвердив Головний Екзекутивний Комітет.

Щодо тієї програми — то все ще існує деяке непорозуміння. Були нарікання, що стипендії обмежено тільки до студентів, які говорять по-українськи, до студентів активних в українських молодечих організаціях і тільки до студентів, які студіюють славістику. Ми підкреслили, що під увагу входять всі члени та що першенство визначується на базі потреби, поступів в науці і характеру студій, у цій черговості. Ще й інші моменти береться під увагу, але вони не є рішальні. Про ці наші стипендії ми повідомили багато університетів в ЗДА й Канаді.

26-та конвенція призначила спеціяльну Комісію, членами якої є панове Роман Слободян, д-р Володимир Ґалан і Дмитро Шмаґала для розгляду можливостей об'єднання з Українським Робітничим Союзом. Ця Комісія, разом з членами Головного Екзекутивного Комітету, була гостем Українського Рорітничого Союзу на його конвенції в Ґлен Спей в червні минулого року. Переведено розмови з членами Головного Екзекутивного Комітету Українського Робітничого Союзу, але його конвенція не прийняла ніяких постанов в цій справі. Дотепер не зроблено тут жадного більшого поступу, хоч щораз ясніше, що таке об'єднання було б корисним.

Головний Екзекутивний Комітет на своєму засіданні в липні 1966 покликав до життя 6 Комісій, зложених із членів Головного Уряду: Пресову й публічних зв'язків, Жіночу, Молодечу, Спортову, для канадійських справ і фінансову. Ціллю тих комісій є дозволити окремим членам Головного Уряду зосередитись на спеціяльних ділянках їхньої діяльности та перевести глибші студії й аналізи окремих родів діяльности. Так повівшись, ті Комісії будуть краще приготовані робити фахові рекомендації Головному Урядові.

(Продовження в наступному числі)

Annual Report 1967 by Supreme President Joseph Lesawyer

(Concluded from p. 5)

the first and second floor in the Main house modernized. The majority of the rooms in Kiev have been rebuilt and refurnished. These newer rooms are meeting with an increased demand each passing year. The cheaper rooms are now becoming more difficult to rent.

Our program for senior citizens is not progressing. We have not received any new applications for admission though we do get inquiries from time to time. We had three occupants during most of the year. One of our guests left after the summer season. We have two occupants at the present time.

Cultural Committee

The Cultural Committee has been expanded and now includes the Supreme Executive Committee, the Svoboda and the Ukrainian Weekly editorial board, Mr. Walter Gallan from the Auditing Committee and Mr. Myron Kuropas from the Board of Advisors. The Committee, and primarily Mr. Antin Dragon as the secretary, have been supervising the completion of material for Volume II of Ukraine, A Concise Encyclopaedia. Mr. Bohdan Krawciw is collaborating with Prof. Kubijovych in editing and collating the material. A preliminary meeting has been held with the University of Toronto Press executives and a tentative schedule for the publication of Volume II has been agreed upon. The book should be completely by the end of 1968 and will be available for our 75th Anniversary celebrations in 1969. To date 2600 copies of Volume I have been sold. We have received over $54,000 in payment for these books and approximately $1600 is outstanding.

The Committee concerned itself with the cultural activities and programs at Soyuzivka including the conduct of the Cultural Courses and the Children's Camp. Ways and means for encouraging branches to undertake local promotions of cultural programs were discussed.

Plans for celebrating our 75th Anniversary in 1969 have been initiated. One of the most prominent Ukrainian contemporary writers living in the free world, Mr. Ulas Samchuk, has been engaged to write a historical account of our Association and its impact on the development of Ukrainian life in the United States and Canada. This book will be released in 1969 as part of our Anniversary celebration. Special events are contemplated for Saturday and Sunday, February 22 and 23, 1969 including premiers of Ukrainian operas, concerts, and other outstanding attractions in areas where we have branches.

At the annual meeting in 1965, the Supreme Assembly, in an effort to solve some of our present day youth problems, established an Education Research Sub-Committee in conjunction with the Cultural Committee. The Sub-Committee was to have its headquarters in Chicago with Mr. Myron Kuropas as chairman, and was authorized to co-opt additional members as needed. Reports of the Sub-Committee findings were to be made to the Cultural Committee by the end of January 1966 and to the 26th Convention. Due to a series of difficulties and misunderstandings, these reports were not completed as planned. The problem has become complicated by controversy as to procedure and immediate objectives. The entire program will have to be reviewed at this meeting and new decisions reached based on our experiences in the past two years.

Sports Program

Last April we held our first Ukrainian National Association National Bowling Tournament in Aliquippa, Pennsylvania the home of Branch 120. Twenty-six teams from the states of Pennsylvania, New York, and Illinois participated. The event was a success due to the fine work of the Bowling Tournament Committee composed of Mrs. Helen Olek, Mr. Andrew Jula, and Mr. William Hussar and the local committee in Aliquippa headed by Mr. Andrew Rusenko. The second National Tournament was held in Rochester, N.Y. this past April with 32 teams participating. The same committee supervised the arrangements with Mr. William Hussar, our former Advisor, as chairman. We are very grateful to Mr. Hussar for his devoted efforts to our sports program and for performing an outstanding service to our Association.

As in the past we continued to provide financial aid to our branches to promote basketball, soccer, and bowling. We also encourage sports events at Soyuzivka by promoting swimming meets, tennis tournaments, volley ball matches, baseball, skiing, ice skating and hiking.

This year we sponsored an international soccer match between a team of Ukrainian All-Stars from the United States and Canada and a team from Scotland. The game stirred up considerable interest and was attended by about 4000 people. Other events of this type are being considered.

Community Activities

Our Association continues to cooperate with the Ukrainian Congress Committee of America as in the past and we are ardent supporters of the Ukrainian World Conference which is to be held in New York City in November of this year. Unfortunately there is a lack of harmony among some groups in our Ukrainian community and this has restricted the effectiveness of the Congress Committee and retarded preparations for the World Congress. Despite difficulties we never let up in our efforts to bring about a better understanding of the problems facing our communities and the vital need for total cooperation of all groups to further the interests of our people.

We cooperate with and support church activities, educational institutions, professional groups, youth leagues, women's clubs, and other societies. We are under constant pressure to participate in, sponsor, finance, publicize, promote, co-opt, or become associated with, numerous projects and varied undertakings covering many phases of our every day life. We attempt at all times to channel our resources only along lines that bring maximum benefits to the whole community and help our Association grow.

Last year the publication and sale of the book "Our Ukrainian Cardinal" resulted in the raising of funds for Cardinal Josef Slipyj's project, the Ukrainian Catholic University in Rome and stimulated other money raising activities by a number of communities in the United States and Canada for this lofty purpose.

We cooperated closely with the University of Minnesota in supplying them with material for the Ukrainian Section of their Immigration Archives, a project that has a vast potential for accumulating priceless historical information about our people.

Our Supreme Assembly officers took part in the blessing ceremonies of the Ukrainian Orthodox Cathedral in Philadelphia and in the cornerstone blessing of the Ukrainian Catholic Cathedral in the same city.

We strongly supported in our press Ukrainian candidates for public office including our own member of the Supreme Assembly, Mr. John Odezynsky.

Last fall we participated in a meeting of representatives of our Ukrainian fraternal benefit societies held in Philadelphia under the auspices of the Providence Association of Ukrainian Catholics in America. The announced purpose of the meeting was to explore ways and means of closer cooperation amongst our Associations. The discussions were friendly and a second meeting is planned for this fall with our association acting as the host. My own impression is that these conferences have limited possibilities since representatives of these societis meet regular as members of the Ukrainian Congress Committee of America and are all members of the Conference of Ukrainian Financial Institutions of America.

New Headquarters Building

We own two buildings in Jersey City, N.J. which house our entire office and publishing operations, for which we charge ourselves a rental of $24,000 per year. The two-story basement, and sub-basement building at 81-83 Grand Street is on a plot of 50 X 100 and was constructed in 1928. It is a well-built brick and steel fire-proof structure which is in good physical condition. The adjoining building at 79 Grand Street purchased in 1960 is a converted dwelling altered to suit our needs, mainly for storage and file space. The expansion of our operations and the increase in membership has outgrown these facilities and we are in need of new quarters.

For the past four years in accordance with recommendations made by the Supreme Assembly we have been inspecting sites for our new office building in Jersey City, Newark, and New York City. We have also checked suburban areas. In the past two years we have narrowed our interest to Jersey City and Newark. At present we are involved in a proposal providing for our sponsorship of a non-profit high-rise apartment project with office space and printing plant facilities for our use. This building would be part of the Gregory Park redevelopment program in the Exchange Place vicinity just two blocks from our present location. We have submitted a letter of intent to the developer of he Gregory Park project and we are awaiting the decision of the city and federal agencies.

The proposal, in my opinion, has definite advantages for our Association. As sponsors, we would be the owners of a building valued at several millions of dollars. The total cost of the land and construction of the building would be advanced by a government agency in the form of a long term low-interest bearing mortgage loan. Real Estate taxes would be limited to 15% of the gross rental income. Facilities for community activities would be incorporated in the project. Parking areas would be provided and the grounds would be landscaped.

Problems that we would have to contend with would include, supervision of the operation of the building by a government agency, the management of the building by a management firm approved by the government agency, controlled rentals and limitation as to income of tenants. However, all such controls and restrictions would be eliminated as soon as the government guaranteed loan would be paid off.

Another site that we are considering is a location on Montgomery Street at Exchange Place. The First National Bank of New Jersey is contemplating expansion of its office facilities and building a data center on a large tract of land that they own on Montgomery Street between Greene Street and the Hudson River. The bank is in the process of analyzing test borings to determine what type of structure they will build and how much of the land they will use. As soon as their plans are set, they will negotiate with us.

We have made inquiries as to the possibility of sponsoring a housing project in New York City similar to the Jersey City project but nothing of this nature is under consideration in downtown New York City that would be of interest to our members.

General Activities

Our Scholarship program has not, as yet gained general popular reception. The applications last year were still too few for the type of awards we offer. The Scholarship Committee met after the Convention and made the three regular awards totalling $ 2000 and recommended a fourth scholarship of $200 which was agreed to by the Supreme Executive Committee.

Some misunderstanding still exists about this program. Complaints have been made that awards are limited only to Ukrainian speaking students, only to students active in Ukrainian youth organizations, or only to students taking up Slavic studies. We have stressed that all members are eligible and that priorities are based on need, scholarship, and course of study in that order. Other factors are given consideration but they are not decisive. We have also issued announcements of these scholarship to many universities in the United States and Canada.

The 26th Convention approved a special committee comprised of Mr. Roman Slobodian, Dr. Walter Gallan, and Mr. Dmytro Szmagala to work on the possibility of a merger with the Ukrainian Workingman's Association. This committee together with members of the Supreme Executive Committee were guests of the UWA at their Convention in Glen Spey last June. Discussions were held with the members of the Supreme Executive Committee of the UWA but their Convention took no action on this matter. No definite progress has been made to date even though the many advantages for such a merger are becoming ever-more evident.

The Supreme Executive Committee at their meeting in July, 1966 designated six committees composed of members of the Supreme Assembly as follows: Press and Public Relations, Women's Committee, Youth Committee, Sports Committee, Canadian Affairs Committee, and Financial Committee. The purpose of these committees is to permit select members of the Supreme Assembly to concentrate on specific areas of our operations and make in-depth studies and analysis of special activities. In so doing the committees will be better prepared to make expert recommendations to the Supreme Assembly.

We are continuing to maintain our Canadian Office at 297 College Street and sharing it with Branch 432. Plans were initiated to open up a new office but the decision was held up when Mr. Zorych left on his western trip. The matter is under further study.

During the year we continued our active participation in State Fraternal Congresses. Dr. J. Padoch was elected to the Executive Board of the New York Franternal Congress last year and was made a vice-president this year. This year's congress was also attended by Vice-presidentess, Mrs. Mary Dushnyck, Vice-President Walter Sochan, Treasurer John Kokolski, Advisor Mrs. Maria Demedchuk, and members of the New York District Committee.

Our treasurer, Mr. John Kokolski was elected to the Executive Board of the New Jersey Fraternal Congress. I remained on the Executive Board as liason member to the New Jersey Department of Banking and Insurance. Mr. Walter Sochan and Mr. Stephen Hawrysz also attended this congress.

In Ohio, Mr. Taras Szmagala took part in that state's Fraternal Congress and served on the Resolutions Committee. Mrs. Mary Bobeczko, of Branch 102, was re-elected as a member of the Executive Committee.

(To be continued)

ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОГО ПАТРІОТА

(До другої річниці смерти інженера І. А. Дяченка).

В серпні 1965 р. відійшов від нас у вічність великий український патріот і активний суспільно-громадський діяч, інж. Іван Андріянович Дяченко.

Покійний народився 24 лютого 1905 р. в Полтаві в родині козака, вчився в початковій, а потім в торговельній школі в Полтаві. Починаючи з дитячих літ, він був овіяний безсмертними переказами і легендами не тільки про свій рід, а і козацтво своєї батьківщини. З дитячих літ безмежно полюбив свій рідний край, свій нарід, свою мову. Ще малим часто бував на полі Полтавської битви, яку накинув російський окупант.

У 1927 р. І. Дяченко був покликаний до військової обов'язкової служби і зачислений у військову школу. По закінченні військової школи мав рангу командира відділу запасу та був переведений до інтендантського відділу полку, — помічником начальника відділу постачання. У 1929 р., під час політзаняття, Іван Андріянович виступив з відважною заявою проти передбаченої першої п'ятирічки. Він доводив, що виконання такої великої програми може бути здійснене за рахунок великих жертв українського народу. Після такого сміливого виступу І. Дяченка заарештовано. За деякий час був звільнений і демобілізований з армії як „ворожий елемент" совєтської влади. Майже ввесь рід Дяченків був вимордований в льохах ЧеКа-ГПУ, дехто з того роду загинув на Соловках і в Сибірській тайзі, та Іван Дяченко мусів залишити Полтаву та замітати за собою сліди від „всевладного" НКВД.

Він переїхав до Харкова, де влаштувався на працю завідувача фінансового відділу в Державному Видавництві України, а пізніше переїхав у Горлівку і аж в Юзівку. Він вчився заочно спершу в Харківському, а пізніше в Московському фінансово-економічному інституті, де й набув фах інженера-економіста.

По довгому поневірянні інж. І. Дяченко в 1938 р. повернувся до Полтави й улаштувався на працю завідуючого фінансовим сектором установі облізнопромсоюзу і на цьому становищі працював аж до приходу гітлерівських окупантів. По декількох тижнях нової влади жандармерія арештувала його тільки за те, що він не захотів гнути козацької спини перед новим наїзником.

Відступаючи совєтська армія все знищувала на своєму шляху, і для населення не залишилося жодних засобів для існування. Інж. І. Дяченко, щоб полегшити долю своїх земляків у Полтаві, прийняв на себе обов'язки директора Полтавського міськторгу. Таким чином, І. Дяченко старався як міг допомогти українському населенню Полтави забезпечитися харчами.

Перед самим відступом гітлерівців з України інж. І. Дяченко другий раз був арештований. Нацисти закидали йому зв'язок з українським підпіллям. І тільки через довгі та безупинні турботи друзів його звільнено з в'язниці.

В 1943 р. інж. І. Дяченко переїхав до Львова, працюючи там на суспільно-громадській ниві. У 1944 р. переїздить на Словаччину. Там його захопила словацька жандармерія і передала партизанам разом з багатьма українськими втікачами з-під совєтського окупанта. Та йому вдалося втекти від партизанів. З тяжкими переживаннями, при найтяжчих умовах, з твердою вірою в Бога, Іван Андріянович розшукав свою родину. Був фізично обезсилений і тяжко хворий. Пролежав у ліжку понад три місяці.

Одужавши, Іван Андріянович з родиною переїхав до Німеччини, де віддався суспільно-громадській праці. Активно працював в Українському Комітеті.

З огляду на те, що дочки мусіли закінчити українську гімназію, в 1946 р. І. Дяченко з родиною переїхав до Авгсбургу, і там включився в таборове життя, беручи найактивнішу участь у суспільно-громадській праці.

Покійний Іван Андріянович свого часу був активним членом Української Революційно-Демократичної Партії і входив у склад її Центрального Комітету. Тоді він брав найактивнішу участь у розбудові УРДП.

Перед виїздом до ЗДА І. Дяченко в діяльності УРДП участи не брав; жив у Новому Ульмі, він був тут головою МПУЕН та культурно-освітнім референтом. Він організував у Новому Ульмі дитячий садок і українську школу, підобравши до цього фахові сили. Дитячий садок провадила пані Ірина Хмільовська, а українську школу очолював св. п. Іван Лукич Рябчуненко. Тодішні учні української школи гарною мовою розмовляють і пишуть, мають добрі знання з історії й географії України.

Крім своєї активної суспільно - громадської діяльности, св. п. Іван Андріянович велику увагу уділяв своїй родині.

Покійний Іван Дяченко увесь час вірив у те, що настане час, коли Україна буде вільною, ні від кого незалежною державою, а тому, не шкодуючи сил і здоров'я, радо працював на суспільному полі.

В постаті Івана Андріяновича смерть вирвала з наших лав одного з активних працівників за волю і незалежність Батьківщини.

Дай, Боже, щоб чужа заокеанська земля була йому легкою.

Інж. П. Мартинець

На знимці дитячий садок з українською школою в Новому Ульмі (Західня Німеччина) в роках 1952-1955. Зліва боку крайній Іван Лукич Рябчуненко (керівник укр. школи), інж. І. А. Дяченко (стрілка над головою), зліва від нього пані Ірина Хмільовська (керівник дитячого садку), наліво пані Тетяна Дяченко, дружина покійного інж. Дяченка.

ВІД КУЧКИ ДО ТУХАЧЕВСЬКОГО

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ському Сфінксі". З таким стилем не має чого показуватися в Америці хоч би й з найбільшою правдою.

Треба сказати, що 20-літній період часу змінив погляд Александрова на визвольну боротьбу українського народу, і в колишніх українських „фашистах" він уже бачить борців та провідників українського народу, хоч делі плутає історичні факти. В його книжці читаємо:

„Від якогось часу в Кремлі були свідомі, що Третій Райх хотів відірвати Україну від Совєтського Союзу. Українці, прихильники полк. Коновальця, зорганізовані в УВО, підготовлялися до повстання, коли німці нападуть на Росію. Тому Сталін послав Хрущова до Києва забезпечити невтральність українських націоналістичних елементів, колишніх „боротьбистів".

До слова „УВО" він дає пояснення: „Українська Військова Організація. Полк. Коновальця замордовано у Роттердамі, де була зосереджена його організація напередодні другої світової війни".

Далі в цій книжці читаємо:

„У червні 1939 р. в Кремлі відбулося засідання Центрального Комітету партії, на якому генеральний секретар УКП Нікіта Хрущов, склавши звіт про становище в Україні, запропонував прийняти деякі засади самостійницького руху, щоб таким способом спаралізувати розвиток підпільного протикомуністичного руху. Новий провідник націоналістів Мельник, який заступив Коновальця, показав себе як небезпечний його попередник. Сталін підтримав Хрущова. Об'єднання українських територій із Києвом як столицею мало стати основною ціллю російської зовнішньої політики... Це ж той самий Кремль, який у червні 1709 знищив Українську Козацьку Державу, в червні 1939 року мав би стати інструментом реалізації найбільшої мрії українського народу... Тому ім'я Нікіти Хрущова завжди буде зв'язане з історичним фактом творення „Великої Совєтської України".

„У спогадах Бурмістренка, — пише Александров, — є цікаві нотатки відносно тих рішень: „Я їхав з Хрущовим до Москви, де мало рішатися питання наших відносин з Третім Райхом. В розмові Хрущов сказав, що договір з гітлерівською Німеччиною не є неможливий. Він уже заявив на засіданні Політбюра, що той договір треба використати для створення „Соборної України" і цим раз назавжди розв'язати проблему українського ірредентизму — цього впертого ворога Совєтського Союзу. Німеччина мусить дозволити нам, сказав Хрущов, об'єднати з Совєтською Україною окраїни, Східню Галичину, Карпатську Україну, Басарабію і Буковину... Отже, ми повинні використати цей договір якнайкраще, бо це історична нагода, яка вже може ніколи не трапитися".

І далі зі спогадів Бурмістренка: „... Хрущов поінформував мене, що Сталін і Молотов погоджуються з його поглядами. Затираючи з вдоволенням руки, він сказав, що цим зробить для батьківщини те, чого ще не міг зробити жаден державний муж. „Я стану українським Кавуром", — заявив він мені після конференції".

Що за кахабне порівняння! Камілльо Бенсо Кавур (1810-1861), італійський державний муж, причинився до об'єднання вільної Італії, а Хрущов — кат України причинився до її ще гіршого уярмлення.

МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

програмі першого дня Здвигу відбулися елімінаційні спортові змагання відбиванкових дружин юначок та юнаків і юнацьких дружин копаного м'яча; вечірній апель сумівської молоді, концерт кращих мистецьких одиниць під керівництвом Є. Курила, забава для юнацтва та гостей під звуки оркестри п. Стродького.

Другий день Здвигу в неділю, 3-го вересня, почато раннім апелем та Богослуженнями в наміренні українських Службах Божих, їх відправили о. Лубомир Гузар та о. Іван Ткачук в католицькому та православному обрядах. У святочно-маніфестаційній частині 16-го Всеамериканського Здвигу СУМА, що її почато о год. 11.30 дня при масовій участі громадянства, святочне слово до учасників здвигу виголосив Ананій Никончук, головну промову сказав мгр. Євген Гановський — голова ГУ СУМА, окремі звернення до молоді виголосили д-р Михайло Кушнір — голова Центральної Виховної Ради СУМ, ред. І. Білинський від Українського Конгресового Комітету, голова ГУ ООЧСУ Іван Винник від Організації Українського Визвольного Фронту, проф. Микола Чировський від Наукового Товариства ім. Т. Шевченка і ген. штаб ген.-полковник Павло Шандрук; відчитано Архієрейське Благословення для української організованої молоді, та прозідників та виховників, що їх переслали Митрополит Амвросій та Архиєпископ Мстислав, відчитано вітальні телеграми Голови Проводу ЗЧ ОУН, проф. Степана Ленкавського та мгр. Омеляна Коваля — голови Центральної Управи СУМ; відбуто перегляд сумівських колон, складено символічний вінок Творцям, Борцям і Героям Української Національної Революції. Маніфестаційну частину закінчено дефілядою організованих колон сумівського Юнацтва, Дружинників та сеньйорату СУМА перед Почесною Президією із численних репрезентантів українських організацій та установ і Головною Управою СУМА і Командою Здвигу. Тисячні маси громадянства з захопленням приглядалися і рясними оплесками нагороджували масові вільноручні вправи, що їх на спортовій площі виконали старші юначки і юнаки в числі 200 осіб під керівництвом проф. Євгена Орищина з Торонто.

Програму 2-го дня Здвигу в дальшому виповнили фінальні спортові змагання юнацьких команд і дружин, пописи самодіяльних мистецьких одиниць поодиноких осередків і відділів юнацтва СУМА та забава. Здвиг закрито о год. 7.30 вечора роздачею нагород першунам відбиванкових команд і дружин копаного м'яча, вечірнім апелем уніформованої молоді, молитвою, зняттям національних прапорів під звуки національного гимну та дефілядою Осередків і Відділів СУМА перед Командою Здвигу.

Масова участь юнацтва і громадянства у Здвизі, напрочуд гарна осіння погода наскрізь сприяли успішному проведенню 16-го Всеамериканського Маніфестаційного Здвигу СУМА -Схід і належному відзначенні знаменних дат новітньої збройної боротьби українського народу за свою державну незалежність і свободу.

У короткій перерві між Маніфестацією і вільноручними вправами відбувся спільний полуденок членів Управи СУМА і керівників Здвигу з репрезентантами багатьох громадських установ, під час якого виголошено ряд коротких промов і привітань. Від імені Головного Екзекутивного Комітету УНСоюзу вітав Здвиг заступник головного предсідника Володимир Сохан. Наспіли також численні письмові привіти, в цьому від Владики Ярослава Габра, президента УККА професора д-ра Лева Добрянського, 12 губернаторів, 18 сенаторів і 56 конгресменів та багатьох-багатьох інших.

● На панарабській конференції „на вершинах" у Хартумі в Судані рішено в минулому тижні скласти фонд у висоті 110 мільйонів ам. дол., себто 392.000.000 дол., задля допомоги двом найбільше пошкодованим в останній війні проти Ізраїлю краям — Єгиптові і Йорданії. Економічна тих держав зруйнована. На цю суму мають скластися пожертви від найбагатших арабських країв, що мають доходи з нафти — Савді Арабія, Кувайт, Ірак.

Д-р З. Лисько перевибраний на Президента УМІ

Ню Йорк. — 25 червня ц. р. Українському Музичному Інституті Америки, в Ню Йорку відбувся Звичайний Загальний З'їзд Членів УМІ, на якому ухвалено новий Статут і вибрано Раду Директорів, що складається з сімнадцять членів. По З'їзді ця Рада відбула своє перше засідання, на якому вибрано Президентом УМІ д-ра Зіновія Лиська, віцепрезидентами Дарію Каранович і д-ра Богдана Лончину а секретарем д-ра Ігора Соневицького. Крім них до Президії належать: проф. Мелания Байлова, проф. Ольга Чипак і д-р Богдан Каранович, скарбник. Крім вичислених в Президії входять у Раду Директорів професори: Іван Недільський, Тасса Богданська, Любо Мацюк, Юрій Оранський, Юрій Цибрівський, Ярослав Лабка, Ольга Наконечна, Лідія Шавяк, д-р Микола Полевський і Богдан Перфецький.

УМІ являється нині найповажнішою українською установою музично виховного зі своїми 17-ма Відділами у більших містах Америки, з 60-ма членами-учителями і понад 600 учнями. Як останній відділ долучився до УМІ великий і активний Відділ у Шикаго.

Марія Сташинська, довгорічна службовичка УНС, відійшла на пенсію

Джерзі Сити. — В четвер минулого тижня, 31 серпня ц. р., члени Екзекутиви та службовики Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та члени редакції, адміністрації, друкарні й експедиції Видавництва „Свободи", процали спільним полуденком довгорічну службовичку Адміністрації „Свободи", Марію Сташинську, яка відійшла на пенсію. В імені її найближчих товаришів праці попрощала її Люба Лапичак, голова Адміністрації „Свободи, та — від Екзекутивного Комітету УНСоюзу — головний секретар д-р Ярослав Падох. К. Стецюк з Адміністрації „Свободи" відчитала веселий вірш, присвячений М. Сташинській. Марія Сташинська працювала в Адміністрації „Свободи" від червня 1955 року, ото ж понад 12 років. Вона с донькою колишнього професора права в Українському тайному університеті у Львові В. Верганівського і вдовою по лікареві д-рові Волод. Сташинському, — сама за своєю професією вчителька середньої школи. М. Сташинська переїхала до своєї заміжньої доньки і зятів Євгенії й Лева Воробкевичів до Дітройту.

ІЗ ПАНАМА СИТІ В ПАНАМСЬКІЙ Республіці повідомляють, що президент Марко А. Роблес відмовляється підписати договір із 26-го червня заключений із ЗДА в справі Зони Панамського Каналу. Згідно з цим договором ЗДА мали б втратити суверенність над Зоною Панамського Каналу і над Каналом, бо контролю над Зоною враз із Каналом мала б перебрати окрема комісія, складена з американців і панамців. Опозиція проти договору з 26-го червня виникла і у ЗДА.

Мої дні
Борис Олександрів

ПЕРЕДЧАСНИЙ КІНЕЦЬ МОРСЬКОГО ВЕЛЕТНЯ

Сильні морські хвилі викинули на пісковий беріг острова Боркум на Північному морі довгого на 18 стіп кита. Кілька кораблів старалися без успіху допомогти китові дістатися назад до моря. Ветеринар ствердив, що кит хворий і тому не мав сили опертись хвилям. Одна рушнична куля поклала кінець життю того велетня.

Ню Гейвен, Конн.

ПОПИС УЧНІВ УМІ

З-посеред численних імпрез, влаштовуваних на тереi Ню Гевейну, річний 12-ий попис учнів Укр. Муз. Інституту 3-го червня відзначався питомою атмосферою серйозного музикування.

Переважну частину програми виповнили фортепіянові точки, фортепіян таки був і буде підставовим інструмен для осягнення певної музичної освіти інструменталістів чи вокалістів, теоретиків чи композиторів. Виконувані твори не були тільки соля, але була і ціла низка цікавих фортепіянових ансамблів у виді дуетів на 4 руки (у виконанні Б. Котречко, Кавано, Лобай, Слюсаренко), творів на 2 фортепіяни (Скорлятті — Соната А-дур — Н. Цибрівський, Бентлі * Збиточний карлик — Л. Садівська, Бабін — Телемон — Фантазія та Персел — Дікінзон — 2 Бурре — О. Цибрівська) та фортепіянних концертів (Гайдна — Д-дур — Ічасть — Г. Лобай, Моцарта — А-дур — II ч Н. Цибрівський, Моцарта — д-моль II ч. Л. Садівська та Моцарта — Ес-дур 2 ч. — Р. Гіндель). Приємним урозманітненням вечора був виступ молодого челіста Н. Цибрівського із Скваєр'а Бурре та Стогорського Семи етюдами у формі варіяцій та дуже симпатичного гостя із Нюарку, надійного тенора п. А. Юркова, який під акомпаніямент проф. Е. Крохна відспівав Гендля арію з опери „Ксерксес" („Омбра мой фу"), Тихесенький вечір — К. Стеценка та Неополітанську народню пісню. А. Юрків як і інші учні Р. Гіндель I с., О. Цибрівська IV с., та М. Коптєв IV с. виступали на концерті визначних у Ню Йорку 21 травня цього року. Цих трoє останніх та Н. Цибрівський (чельо) змагалися у конкурсі молодих талантів минулої осени, котрий спонзорує щороку симфонічна оркестра Ню Гейвену. Слід згадати, що учениці Л. Содівська та О. Цибрівська як акомпаніяментами так і сольовими виступами збагачували часто імпрези влаштовувані громадськими організаціями.

Мусимо вичислити всіх менших і більших учнів нижчого і середнього курсів, які виповнили програму сольовими точками. Це були Б. Котречко, - Гендель - Менует та Томпсона Неса, Т. Кавоно, А. Струк, Т. Телюк, (нижчий курс) О. Слюсаренко I с. (уч. п. Н. Федорович) - Скорлятті - Копріччіо, Р. Ріндель I с. - Гендель — тема з варіяціями та варіяції на тему амер. народньої пісні, Г. Лобай Пс. Врайт — 2 прелюдії, Л. Содівська II с. Лисенка — Без тебе Олесю, Барвінський — Лірницька пісня та Пальмгрін — Маєва ніч, О. Цибрівська IV с. Паганіні - Беркович — Варіяції та М. Коптєв IV с. Рахманінов — Прелюд Ґ-моль і Ресничі Ноктюрн.

Після концерту пані із Батьківського Кружка очолюваного проф. Ів. Голембіовським завдяки ініціятиві пані М. Марків та панства Витвинських організували смачну перекуску для присутніх.

Зацікавлення громадянства музичним поступом дітей було і цим разом традиційно невелике, що не є конечно відрадним явищем. Таки бажалося б бачити дещо більше знавців і любителів музики і не тільки симпатиків музичного мистецтва, але й провідників та виховників нашої громади.

Ю. Цибрівський

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

якоїсь недуги, операція якоїсь частини тіла може пройти з таким самим успіхом, а то й краще, поблизу родини хворого і з поміччю родинного лікаря. Бо кожний спеціяліст напевно знає найновіші методи лікування чи оперування, інакше він ніколи не добився б становища спеціяліста. Він знає всі методи, застосовувані у великих медичних центрах. Чому ж їхати в далекий світ від свого, знаного довгими роками лікаря і витрачати зайво гроші?

Інша справа, коли йдеться про якусь рідку недугу, якої пересічний лікар не лікував ніколи або мав випадків такої недуги дуже мало. Однак при рідкій недузі також можна знайти у вашому місті з поміччю родинного лікаря фахівця або й ряд фахівців для встановлення діягнози і лікування. У таких випадках справді варто питатись і про потребу великого медичного центру.

Не кожна недуга є такою, якої „ще ніхто не мав". Ваш лікар, а також добрі фахівці з різних ділянок медицини напевно зможуть розв'язати більшість проблем вашого здоров'я. Лише у вийняткових, справді рідких випадках, які напевно розпізнають лікарі на місці, варто послухати їх поради і поїхати до „найбільших спеціялістів". Інакше — мандрування з одної клініки до другої, з одного центру до другого лише додасть до існуючої недуги, якою б вона не була, ще одну — неврозу або гіпохондрію.

В. КОРОТИЧ ПРО „ДЕНЬ УССР" В МОНТРЕАЛІ

В „Літературній Україні" з 22-го серпня надруковано статтю В. Коротича „Наш день у Монтреалі", в якій каже: „Радянська Україна має святе право на свій день у Монтреалі. В канадське свято вона приносить півстолітній ювілей своєї державності — вже діти її не шукають хліба під чужими вікнами. Радянська Україна проросла із жовтневих боїв. Той, хто ганить нас, — той нас боїться, хто говорить про мізерність мого народу та його щастя, — зі страху й підлості говорить про те. Наша земля знаменита не лише гопаками й вишиванками. Україна має нині промисловість чи не найпотужнішу в Европі" і т.д.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

ШИКАГО, Ілл. Місячні збори Т-ва св. ап. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7-ій веч. в Союзовому Домі. Управа просить все членство взяти участь та сплачувати свої повинності на час. — П. Слободян, предс., І. Мелінишин, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Дарахівщина — 275 Відд. о год. 6-ій веч. в укр. кат. школі, 37 Bentley Ave. Проситься всіх членів взяти участь в дуже важнім рішенню. Рівно ж вирівняти свої залеглості. — Управа.

НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартин. Проситься чл. прибути на збори, заплатити вкладки, а довгуючих вирівняти свої залеглості. В дні зборів можна відібрати чеки-дивіденди. — С. Леськів, рек. секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд., о год. 1:30 по пол. в УНДомі. Проситься чл., щоб після літньої перерви, численно прибули на збори. — Управа.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича — 94-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі, при вул. 2376 Ґрилінґ. — М. Борискевич, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці — 36-ий Відділ о год. 2-ій в залі Укр. Амер. Клюбу, 292 Гудсон Аве. Проситься членкинь прибути та вибрати свої дивідендові чеки. — Марія Філяс, предс., Катерина Ярославська, касир, Софія Гунька, секр.

Посмертні згадки

ІВАН МАНДЗІЙ, довголітній член Т-ва Подільська Січ — 8-ий Відд. УНСоюзу в Йонкерс, Н. Й., помер на удар серця 15 серпня 1967 р. вдома при 1469 East St., Bronx, N.Y. в Parkchester Bldg. Похорони відбулися 18-го серпня 1967 р. до церкви св. Марії на Washington Ave., а звідтіль по Службі Божій на цвинтар St. Joseph Cemetery в Йонкерс, Н.Й. Покійний походив з с. Рибники, повіт Бережани, урод. 16 листопада 1892 р. Полишив вдову Антоніну і дві дочки: Стефу і Тересу, внучку Стефу, брата Василя в Йонкерсі — секретар 8-го Відд. УНС, брата Стефана на Україні і 3 сестри та шваґра, близчу і дальшу родину.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ТАРЗАН, ч. 5866. Фатальна зустріч!

"YOU'VE GOT A DEAL," SAID THE CAPTAIN. "FOR THIS KIND OF MONEY I WOULDN'T CARE IF YOU ASSASSINATED A KING!"
QUICKLY NOW, HE USHERED HIS PASSENGER INTO A SMALL, SECLUDED CABIN.
THUS DID THE MYSTERIOUS FUGITIVE SET SAIL FOR AFRICA— AND A FATEFUL MEETING WITH TARZAN OF THE APES!!!

Справа полагоджена, — сказав капітан. — За такі гроші я зовсім не буду цікавитися, якби ви вбили навіть короля!

Він швидко завів свого пасажира до маленької відокремленої кабіни.

І так то дивний втікач влаштував собі плавбу до Африки... А також фатальну зустріч із Тарзаном від мавп!